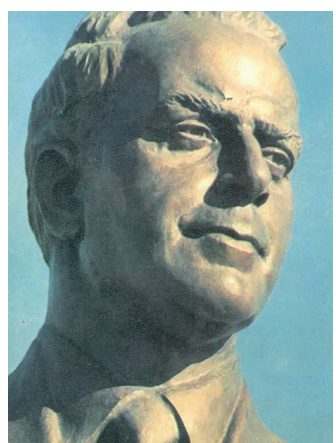

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

YENİ AZƏRBAYCAN

Azərbaycan dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərvətidir.
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

**Azad
Ağdam!**

23 İyul
2024-cü il,
Çərşənbə axşamı
№ 129 (6715)
Qiyməti
60 qəpik

Bax səh. 5

Bax səh. 2

**Biz sözcü deyil,
SÖZ Sahibiyik!**

Təşəbbüskar və lider ölkə...

Bax səh. 2

Xalqımız üçün ləyaqət məsələsi...

Hazırda bütün dünyada, o cümlədən də Azərbaycanın yerləşdiyi regionda hadisələr çox sürətlə cərəyan edir, tez-tez dəyişikliklərin şahidi oluruq. İndiki dövrün səciyyəvi xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, dəyişikliklər prosesi yalnız elmi-texniki tərəqqi ilə bağlı deyil, həmçinin ölkələrarası münasibətlərdə, siyasi proseslərdə də daim yeniliklərin şahidi oluruq. Prezident İlham Əliyev iyulun 20-də “Yalan məlumatların ifşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə” mövzusunda 2-ci Şuşa Qlobal Media Forumunun açılış mərasimində sualları cavablandırarkən dünyada və Cənubi Qafqazda hadisələrin sürətli axarı barədə fikirlərini diqqətə çatdıraraq vurğulayıb: “Biz tarixi transformasiyanın şahidiyik, tarixi, geosiyasi dəyişikliklər baş verir. Ənənəvi ittifaqlar bir qədər zəifləyib və yeni əməkdaşlıq...

Bax səh. 3

Bax səh. 3

YAP Mərkəzi Aparatında müşavirə

Qərbi Azərbaycan İcməsindən Azərbaycan Prezidentinə təşəkkür

Qərbi Azərbaycan İcməsi Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Şuşada 2-ci Qlobal Media Forumunda etdiyi çıxışında Qərbi Azərbaycan mövzusunun müfəssəl şəkildə təqdim etməsinə və Ermənistan-dan qovulmuş azərbaycanlıların qayıdış hüququna verdiyi birmənalı dəstəyə görə dərinlən təşəkkür edir. Bu barədə İcmanın bəyanatında deyilib.

Bəyanatda, eyni zamanda, bildirilir: “Prezidentin vurğuladığı kimi, Qərbi Azərbaycandan qovulmuş azərbaycanlıların və onların nəsilələrinin sayı bu gün Azərbaycanda milyonlardır. Xatırladaq ki, Rusiya İmperiyasında 1897-ci ildə aparılmış əhalinin ümumi siyahıya-alınmasının nəticələrinə görə...

Bax səh. 3

BTQ-nin sifarişləri ilə...

Üç gün davam edən II Şuşa Qlobal Media Forumu dünən başa çatıb. İyulun 20-də öz işinə başlayan forumda 50-yə yaxın ölkədən 150-dən çox xarici qonaq, o cümlədən, 30-a yaxın ölkənin informasiya agentliyi, 3 beynəlxalq təşkilat və 82 media qurumu iştirak edib.

Forum çərçivəsində Bakı Təşəbbüs Qrupunun (BTQ) sifarişləri ilə BMT-in...

Bax səh. 4

Azərbaycançılıq: Bizi birləşdirən ideya!

Milli maraqlarımızın, dəyərlərimizin müdafiəsi, eləcə də dünya azərbaycanlılarının ümumi maraqlarının qorunması hər zaman dövlət siyasətinin mühüm tərkib hissəsi olub. Bu baxımından azərbaycançılıq ideyasının rolu və təbliği əvəzsizdir. Məsələn, ölkə həddindən kənarda yaşayan soydaşlarımızın öz aralarında...

Bax səh. 5

Növbəti hərbi təxribat...

Regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsi ən vacib məsələlərdən biridir. Xüsusilə, Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normalaşdırılması beynəlxalq birliyin diqqət mərkəzindədir. Bu məqsədlə indiyə qədər bir sıra görüşlər keçirilib, bəyanatlar imzalanıb. Lakin müxtəlif beynəlxalq tədbirlər ətrafında və ya ondan sonra erməni tərəfi müxtəlif təxribatlara əl atır. Bu yanaşma Ermənistan üçün...

Bax səh. 5

Mətbuat tariximizdə “Sovet Ermənistanı” qəzeti

“Sovet Ermənistanı” qəzetinin təşəbbüsü ilə respublikanın sənaye, nəqliyyat, müəssisə, kolxoz və sovxozlarında sosializm yarışlarının genişləndirilməsinə, qabaqcılların müttərəqqi...

Bax səh. 6

**Bayden
estafeti
Kamala
Harrisə
verir**

Bax səh. 7

**Parçalanmış
parlament...**

Bax səh. 7

Shusha, Azerbaijan

Biz sözçü deyil, SÖZ Sahibiyik!

İndiki dövrdə özünün informasiya təhlükəsizliyini qorumaq qaçışına qalmaq hər bir ölkə üçün son dərəcə aktual olan çağırışlardan biridir. Bu da ilk növbədə onunla bağlıdır ki, transmilli media bir sıra hallarda ədalət tərəzisinin gözünü ayır, ötürülən informasiyalarda obyektivlik unudulur, qərəzçilik və subyektiv yanaşmalar önə çəkilir. Beləliklə də, ayrı-ayrı ölkələrin, onların liderlərinin nüfuzuna ciddi xələl gəlir. Prezident İlham Əliyev iyulun 20-də baş tutan “Yalan məlumatların ifşası: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə” mövzusunda 2-ci Şuşa Qlobal Media Forumunun açılış mərasimində sualları cavablandırarkən dünyanın informasiya mühitindəki kədərli mənzərəyə diqqət çəkərək fikirlərini ifadə edib. “Təəssüflər olsun ki, bu gün dünyada baş verənlər məhz bu mövzunun bir növ qurbanına çevrilibdir. Təəssüf ki, bu, bizim artıq həyat tərzimizin bir hissəsinə çevrilibdir”, - deyərək dövlətimizin başçısı vurğulayıb.

Azərbaycan da transmilli medianın qərəzinə tuş gələn ölkədir

Transmilli mediada ayrı-ayrı ölkələr barədə həqiqətdən uzaq informasiyaların yayılması təsadüfi deyil. Bu, əslində global miqyasda ədalət prinsipinə, beynəlxalq hüquq normalarına əməl edilməməsi ilə paralel şəkildə gedən bir prosesdir. Biz müşahidə edirik ki, bəzi hallarda hansısa bir dövlətə qarşı beynəlxalq hüquq həmmən işə düşür və ona qarşı sort tədbirlər görülür. Cəza mexanizmləri tətbiq olunmazdan əvvəl isə ölkələr barəsində transmilli mediada “qara piar” işə salınır. Bununla da seçilmiş ölkələrin cəzalandırılması üçün “obyektiv əsaslar” və ictimai rəy formalaşdırılır. Digər hallarda isə beynəlxalq hüquq pozan, işğalçılıq siyasəti aparan ölkələrin cəzalandırılması heç yada da düşmür.

Azərbaycan da beynəlxalq qurumların, supergüc dövlətlərin selektiv yanaşmalarından onilliklər boyunca əziyyət çəkib. Təxminən 30 il ərzində Ermənistanın Azərbaycanı qarşı təcavüzü davam etsə də, işğalçı dövlətə qarşı hər hansı bir cəza mexanizmi tətbiq olunmayıb. Münaqişənin həllinə cəlb olunan ATƏT-

in Minsk qrupunun “fəaliyyət” isə işğalçı Ermənistanla təcavüzə məruz qalan Azərbaycan arasında bərabərlik işarəsi qoymaq cəhdlərindən uzağa getməyib. Eyni zamanda BMT Azərbaycanın işğal edilmiş ərazilərinin qeyd-şərtsiz boşaldılmasına dair çıxardığı 4 qətnamənin onilliklər boyunca Ermənistan tərəfindən yerinə yetirilməməsinə seyrirçi münasibət bəsləyib. Beləliklə də, cəzasız qalan işğalçı Ermənistan özünün təcavüzkar siyasətindən əl çəkməyib və regionda sülhə, əmin-amanlığa ciddi risklər yaradıb. Buna görə də Azərbaycan ərazi bütövlüyünü və suverenliyini öz gücünə təmin etmək məcburiyyətində qaldı.

Beynəlxalq təşkilatların Ermənistanın təcavüzkar siyasətinə göz yummaları və seyrirçi münasibət bəsləmələri məsələnin yalnız bir tərəfi idi. Digər tərəfdən də, işğalla üz-üzə qalan Azərbaycan ayrı-ayrı beynəlxalq təşkilatların, Fransa, ABŞ kimi ölkələrin cəza mexanizmlərinin hədəfinə çevrilir və transmilli mediada ölkəmiz barədə realıqdan uzaq informasiyalar tirajlanırdı. “Bəzən biz təəccüb-

lənirik ki, Azərbaycan haqqında beynəlxalq mediada yayılan məlumatlar həqiqətdən uzaq olmur - yəni, faktların manipulyasiyası, yanlış narrativlər. Biz uzun illər ərzində bunun qurbanı olmuşuq, əlbəttə ki, onlardan biri Ermənistan və Azərbaycan arasındakı münaqişə idi və bütün erməni diasporunun səfərbər olması idi. Erməniperəst siyasətçilər, media nümayəndələri Azərbaycana qarşı hücum edirdilər, Azərbaycan haqqında yanlış narrativlər yayırdılar və Azərbaycanı realıqdan çox uzaq olan bir şəkildə təqdim edirdilər. Mən xatırlayıram ki, müxtəlif xarici qonaqlarla görüşlərimdə, səmimi söhbətlərdə, mütləq hallarda mənə ötürülən mesaj olur ki, biz Azərbaycanın bu dərəcədə inkişaf etməmiş ölkə olduğunu gözləməyirdik və ona görə də bu narrativlər çox zərərvericidir. Bu, təkcə ölkənin nüfuzunu ləkələmirdi. Bu, ölkənin biznes potensialını, sərmayə imkanlarını azaldı. Bu, beynəlxalq ictimaiyyətin əsas məqsədlərdən diqqətini yayındırır və tamamilə qeyri-realist ssenarilər üzərinə yönəldir”, - deyərək Prezident İlham Əliyev bildirdi.

Manipulyasiya edilmiş hesabatlar Qərbdən qaynaqlanır

Transmilli mediada ölkəmizə qarşı qərəzli yanaşmalar postmüharibə mərhələsində də davam edir. Xaricdəki Azərbaycana fob dairələr, o cümlədən də Fransa kimi ölkələr Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin etməsinə sinirə bilmirlər. Ölkəmizin güclənməsi, hədəflərinə doğru inamlı addımlar atması həmin dairələri qıcıqlandırır və onlar müxtəlif vasitələrlə Azərbaycanın haqq içinə hansı yollarla sa pol vurmağa çalışırlar. Postmüharibə dövründə transmilli mediada ölkəmiz barəsində yenidən “qara piar” aparılması da bu ssenarilərin tərkib hissəsidir. Prezident İlham Əliyev qərəzli kampaniyaların haradan qaynaqlandığına da diqqət çəkib. Bununla bağlı fikirlərini auditoriyaya çatdıran dövlətimizin başçısı deyib: “Təəssüf ki, bu, Qərbdən

qaynaqlanır və dediyim kimi, bu, bizim gündəlik həyatımızın bir hissəsinə çevrilib. Əvvəllər biz təəccüblənirdik, sonra məyus olurduq, indi isə buna çox bəgənə yanaşıırıq. Bizim üçün fərq etməz, çünki burada əsas qərar sahibi Azərbaycan xalqıdır və hökumətin fəaliyyəti məhz xalqın mənafeyi naminədir”.

Qərbdə ölkəmizə münasibətdə arzuolunmaz manipulyativ davranışlara baxmayaraq, Azərbaycan Avropa İttifaqı (Aİ) ilə müxtəlif sahələrdə əməkdaşlığı uğurla davam etdirir. Bu gün respublikamız “qoca qitə” üçün etibarlı enerji mənbəyi qismində çıxış edir. Respublikamız hazırda Aİ məkanına daxil olan ayrı-ayrı ölkələrin enerji təhlükəsizliyinin təmin olunmasında mühüm rol oynayır. Ümid etmək olar ki, Qərb dairələri Azərbaycana mövqelərini dəyişə-

cək və ədalətli yanaşma ortaya qoyaçaqlar. Buna əminliyini bildiren Prezident İlham Əliyev “Əlbəttə, biz istərdik ki, Azərbaycanda və regionda baş verən hadisələr obyektiv şəkildə işıqlandırıl-sın. Bu, müəyyən dezinformasiya sayəsində obyektiv deyilsə, eybi yoxdur. Ancaq bu, məqsədyönlü şəkildə edilirsə, bu, Azərbaycanı nüfuzdan salmağa yönəlibsə, əlbəttə, biz sual veririk ki, bu, nədən baş verir, bu, niyə belə olmalıdır? Dediyim kimi, bizim bununla bağlı edə biləcəyimiz o qədər də çox deyil. Bu gün Qarabağda apardığımız işlər, ola bilsin ki, bu vəziyyəti dəyişə bilər. Ancaq vaxt keçdikcə siyasi dairələrdə - Qərbdə reallıq daha çox üzə çıxır və Azərbaycana bərabər tərəfdaş kimi yanaşılır”, - deyərək vurğulayıb.

Azərbaycanla Ermənistanın fərqi

Qalib Azərbaycanla məğlub Ermənistanın siyasəti bir-birindən tamamilə fərqli qütblərdə dayanır. Tarixi Azərbaycan ərazilərində yaradılan Ermənistan bütün mövcudluğu dövründə forpost dövlət missiyası yerinə yetirib. Bütövlükdə bu ölkə füsətil mahiyyətə malikdir. Bir zamanlar Ermənistan dövləti və cəmiyyəti qonşu Rusiyanın çətri altına sığınmaqdan çox məmnun idi. Ermənilər bütün sosial-iqtisadi problemlərini Şimal qonşumuzun güclü dəstəyi ilə həll edirdilər. Daim başqa dövlətlərin sözlərini söyləyib, bir növ onlara “sözçülük” edən bu ölkə regionda geosiyasi durum dəyişincə siyasi kursunu Qərbdə inteqrasiya etməyə yönəldib.

Azərbaycana gəldikdə isə ölkəmiz öz siyasətində müstəqillik və suverenlik kimi fundamental prinsiplərə əsaslanır. Respublikamız həmişə öz sözünü deyib

və söz sahibi olduğunu nəinki regiona, bütün dünyaya nümayiş etdirib. Milli maraqların təmin olunması ölkəmizin çoxvətənlilik xarici siyasət kursunda qırmızı xətt kimi müəyyənləşdirilib. Liderimiz sözünün imzası qədər dəyərlili olduğunu sübut edib. “Bilirsiniz ki, Sovet İttifaqının süqutundan sonra Qərbdə və keçmiş sovet respublikalarının çoxunda belə bir fikir var idi ki, irəli getməyin və mövcudluğunu təmin etməyin yeganə yolu böyük ölkələrin diktəsi altında yaşamaqdır. Biz fərqli yol seçdik. Bu, asan deyildi. Bizim ölkədə sabitliyi pozmaq söyləri oldu. 2000-ci illərin əvvəllərində narıncı inqilablar, rəngli inqilablar cəhdləri olurdu. Eyni zamanda, bizim seçimiziz Azərbaycanın satellit ölkəyə, “proksi” ölkəyə, vassal, qul ölkəyə çevrilməsinin qarşısını aldı və bu da əlbəttə ki, bizim xalqımızın çox dəh-

şətli dərəcədə əziyyət çəkməsinə imkan vermədi. Biz de-fakto və de-yure müstəqilliyi seçdik. Müstəqil xarici siyasət, özünü təmin edən iqtisadiyyat, tərəfdaşlarımızla, - o ölkələrlə ki, onlar bizimlə əməkdaşlığa can atırdı, - səmərəli əməkdaşlıq. Əlbəttə ki, daxili potensialımıza sükənirdik. Eyni zamanda, biz region ölkələri ilə də sıx əlaqələr qurduq. Bu, bizə imkan verdi ki, iqtisadi problemlərin böyük əksəriyyətini həll edərkən və biz öz üzərimizdə çalışdıq, diqqətimizi xalqımıza, ölkəmizə yönəldədik və dedi-qodulara, Avropa Parlamentində və ya Avropa Şurasında kiminsə hansısa bəyanatına məhəl qoymadıq, fikr vermədik. Biz onlara tamamilə biganə yanaşıırıq”, - deyərək Prezident İlham Əliyev vurğulayıb.

M.ABDULLAYEV

Təşəbbüskar və lider ölkə...

Azərbaycanın iqtisadi resursların tədərükündə əməkdaşlıq etdiyi ölkələrlə qarşılıqlı hörmət və bərabər tərəfdaşlıq prinsiplərinə sadiqliyi regionda etibarlı və nüfuzu dövlət kimi iqtisadi komandaya cəlb etdiyi üzvlərin sayının artmasına səbəb olmaqdadır. Şuşada 2-ci Qlobal Media Forumunun açılış mərasimində media nümayəndələrinin suallarını cavablandıran Prezident İlham Əliyev bildirdi ki, Azərbaycan bölgədə çoxşaxəli və nümunəvi iqtisadi platforma yaratmaqla istər enerji sənayesində, istərsə də qeyri-neft sektorlarında region ölkələri ilə dərindən iqtisadi inteqrasiyanı möhkəmləndirir, eyni zamanda, bu məqsədyönlü siyasət iqtisadi problemlərin böyük əksəriyyətinin həllinə imkan verir.

Azərbaycan regionda və post-sovet məkanında yeganə ölkədir ki, 10 Avropa İttifaqı ölkəsi ilə strateji əməkdaşlıq edir. Bu əməkdaşlığın əsas sütunu neft və qaz nəqlidir və ölkəmiz Avropa bazarlarına qaz nəqli ilə Xəzər regionunda yeni bir çıxış açıb, bölgədə enerji tranzitlərinin formatını da müəyyənləşdirməyə nail olub. Bakı-Tbilisi-Ceyhan, Bakı-Tbilisi-Ərzurum layihələrini icra edən, TANAP, TAP kəmərlərini reallaşdıran Azərbaycan Cənub Qaz Dəhlizinin enerji koridorunu yaradıb. 2020-ci ilə kimi Avropa bazarında etibarlı neft təchizatçısı kimi nüfuzlu tərəfdaş çevrilməsi respublikamız son 4 ildə Cənub Qaz Dəhlizinin sonuncu hissəsinə - Transadriatik qaz kəmərinə (TAP) istifadəyə verməklə faktiki olaraq Avropa İttifaqının qaz

təminatında da koalisiyanın aparıcı üzvlərindən birinə çevrilib.

Azərbaycan enerji amilindən heç vaxt siyasi məqsədlər üçün istifadə etməyib və enerji ixracını başqa ölkələrin iqtisadi təhlükəsizliyinin vacib komponenti kimi dəyərləndirir. Prezident İlham Əliyevin vurğuladığı kimi ölkəmizdə qaz hasilatı hər il artır və imkanlar genişləndikcə başqa ölkələrin də yanacaq təminatının yaxşılaşdırılması üçün əlavə tədbirlər görülür, Azərbaycan çalışır ki, əlavə ehtiyatlar yanacaq qıtlığı çəkən dövlətlərə yönəldilsin. “50 milyard kubmetr hasilat gözlənilir. Onun bir hissəsi yenidən neft laylarına vurulacaq ki, oradan neft hasilatı daha da artsin, bir hissəsi daxili istehlaka yönəldiləcək, 25 milyard kubmetri isə dünya bazarlarına nəql olunacaq. Bu, təkcə mənfəət deyil. Bu, geosiyasi əhəmiyyətdir, bu sahə ilə yaxından tanış olanların hamısı yaxşı bilirlər ki, bu gün qaz amili enerji təhlükəsizliyinin bir nömrəli amilidir. Bizim atdığımız bütün addımlar və təşəbbüslərimiz əsas məqsədi güdür - ölkəmizi gücləndirmək, iqtisadi gücümüzü artırmaq, iqtisadi və siyasi müstəqilliyimizi daha da gücləndirmək və Azərbaycanı yüksək liqaya daxil etdirmək”.

Qaz İxracı Dövlətləri Forumunun (GECF) hədəf proqramına əsasən, Avropanın etibarlı və uzunömürlü qaz təminatı strategiyasında Azərbaycanın rolu daha da artmalıdır. Proqnozlara əsasən, 2025-2027-ci illərdə ölkəmizin qaz istehsalı 40 faiz artacaq və Avropaya qaz nəql edən TAP kəmərinin illik

gücü 20 mlrd. kubmetrə qədər artırılaçaq. Nəticədə Azərbaycanın qaz ixrac potensialı 2 dəfə artmaqla Avropa İttifaqının ehtiyaclarının ödənilməsində ölkəmizin rolu daha da güclənəcək.

Azərbaycan çoxşaxəli enerji siyasətinin mərkəzində həm də digər bölgə ölkələrinin də enerji resurslarının Şərq-Qərb enerji koridorlarına cəlb edilməsi dayanır. Belə ki, məhz Azərbaycanın liderliyi və təşəbbüskarlığı sayəsində bölgənin digər ölkələri - Türkmənistan, Özbəkistan, Qazaxıstan da Cənub Qaz Dəhlizinə qoşulması nəzərdə tutulur ki, nəticədə TransXəzər mənbəyindən Avropaya illik 40-50 milyard kubmetrə qədər qaz nəqli gözlənilir. Avropa İttifaqının enerji üzrə ekspertləri də etiraf edirlər ki, Azərbaycan Mərkəzi Asiya-Xəzər regionun təşəbbüskar və avanqard ölkəsi kimi bölgənin yanacaq resurslarına Qərbdə nəqlində dəstəyici missiyaya malikdir. Son illərin ixrac statistikası və coğrafiyası təsdiqləyir ki, Azərbaycanın Avropaya ötürdüyü enerji resurslarının həm həcmi, həm də alıcı ölkələrin sayı genişlənir. Beləliklə, Azərbaycan enerji siyasətinin şaxələnməsində əlaqədar ölkə kimi Avropanın enerji təhlükəsizliyinin təmin edilməsində genişşəbəkəli enerji koalisiyası

yaratmış olur.

Regionun enerji-nəqliyyat, tranzit qovşaqlarının sahibi də Azərbaycanlardır. Asiya və Avropa arasında körpü rolunu oynayan Azərbaycan çoxşəbəkəli regio-

Azərbaycan etibarlı tərəfdaş kimi iqtisadi komanda üzvlərinin sayını artırır

nal nəqliyyat layihələrinin təşəbbüskarı və icraçısıdır. Avropa-Qafqaz-Asiya nəqliyyat dəhlizinin əsas arteriyaları olan Şimal-Cənub, Şərq-Qərb, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu istifadəyə verilib. Yeni İpək Yolumun Orta dəhlizlərindən biri Azərbaycandır. Gürcüstanın da təmin olunduğu bölgədəki bütün nəqliyyat arteriyalarının əsas müəllifi və mərkəzi qovşağı ölkəmizə məxsusdur. Azərbaycan nəqliyyat-tranzit qovşaqlarının şaxələnməsində də bütün region ölkələri ilə eyni, bərabər münasibətlərin tarazlığını qoruyub saxlayır, nəqliyyat daşınmalarını da siyasi məqsədlərdən tənəhdən tutaraq ancaq əməkdaşlıq və rifah üçün inkişafı vacib hesab edir. Bu baxımdan Avropa İttifaqının Orta Dəhlizin reallaşması istiqamətində ölkəmizə özəmə verməsi də ortaq marağın ifadəsi hesab edilə bilər. Aİ Trans-Qazaxıstan dəhlizinin Trans-Xəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutuna (Orta

Dəhliz) sıx əlaqələndirilməsi üçün yeni infrastrukturların yaradılması və ümumilikdə Orta Dəhlizin böyük coğrafi imkanları nəzərə alınmaqla nəqliyyat hərkətliliyinin intensivləşdirilməsi üçün sərmayə yatırılmasında əsas donor olmaq niyyətini də gizlətmir. Avropa Komissiyasının beynəlxalq əməkdaşlıq üzrə baş direktoru Henrik Holole bildirib ki, Avropa ölkələri Orta

regionda da səmimi əməkdaşlıq formatı qurmaqdadır. Ələlxüsus da Afrika İttifaqının bir çox üzvləri ilə ölkəmizin fəal tərəfdaşı kimi Qoşulmama Hərəkatında iqtisadi həmrəyliyin mühüm faydalarını görür. Bu, praktiki təmaslar müasir reallıqlar fonunda hazırda tamamilə yeni keyfiyyət dəyişiklikləri almaqla Azərbaycan bu regionla əlaqələ-

Shusha,

Dəhlizin formalaşması istiqamətində bütün zəruri dəstəkləri verməkdə qərarlıdır və Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunda xüsusi təşəbbüskarlıq göstərən Azərbaycan və Türkiyə ilə bir sıra texniki-hüquqi məsələləri həll etmək iqtidarındadır.

Azərbaycanın iqtisadi əməkdaşlıq panoraması hər il genişlənir və coğrafi həddudlar Transxəzər Beynəlxalq Nəqliyyat Marşrutunda xüsusi təşəbbüskarlıq göstərən Azərbaycan və Türkiyə ilə bir sıra texniki-hüquqi məsələləri həll etmək iqtidarındadır.

Bundan başqa, Azərbaycan inkişafda olan 50-dən çox kiçik ada dövlətlərinin də iqtisadi nəcatına çıxan güc statusuna malikdir. Ölkəmiz onlar üçün xüsusi fond təsis etməklə onları öz müttəfiqləri cərgəsinə daxil etməkdədir. Bu isə ölkəmizin təşəbbüskar və fəal rolunun böyük bir iqtisadi komanda formalaşdırmaq məharətini nümayiş etdirir.

Bundan başqa, Azərbaycan inkişafda olan 50-dən çox kiçik ada dövlətlərinin də iqtisadi nəcatına çıxan güc statusuna malikdir. Ölkəmiz onlar üçün xüsusi fond təsis etməklə onları öz müttəfiqləri cərgəsinə daxil etməkdədir. Bu isə ölkəmizin təşəbbüskar və fəal rolunun böyük bir iqtisadi komanda formalaşdırmaq məharətini nümayiş etdirir.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Xalqımız üçün ləyaqət məsələsi...

İlham Əliyev: Biz heç bir zaman nə işğalı, nə fəsadları, nə verdiyimiz qurbanları, nə böyük Qələbəmizi unutmayacağıq!

Hazırda bütün dünyada, o cümlədən də Azərbaycanın yerləşdiyi regionda hadisələr çox sürətlə cərəyan edir, tez-tez dəyişikliklərin şahidi oluruq. İndiki dövrün səciyyəvi xüsusiyyəti ondan ibarətdir ki, dəyişik-

liklər prosesi yalnız elmi-texniki tərəqqi ilə bağlı deyil, həmçinin ölkələrarası münasibətlərdə, siyasi proseslərdə də daim yeniliklərin şahidi oluruq. Prezident İlham Əliyev iyun 20-də “Yalan məlumatların ifşa-

rə çatmışdı ki, təcavüzkar dövlət “yeni ərazilər uğrunda yeni müharibə” iddiaları səsləndirməkdən belə çəkinmirdi.

Belə bir məkrli düşmənlə üz-üzə qalan Azərbaycan ərazi bütövlüyünün, suverenliyinin bərpası məsələsini hər zaman öz gündəliyinin mərkəzində saxladı. Aparılan sülh danışıqlarında fəal iştirak edən Prezident İlham Əliyev paralel şəkildə güclü iqtisadiyyat qurdu, ölkənin maliyyə imkanlarını genişləndirdi. Bu möhkəm iqtisadi baza əsasında ordu quruculuğu məsələləri dövlət siyasətinin prioriteti kimi müəyyən olunmuşdu. Silahlı Qüvvələrin maddi-texniki təchizatının yenilənməsi, müasir infrastrukturun yaradılması, hərbi qulluqçuların sosial müdafiəsi, mənzil təminatının yaxşılaşdırılması, həmçinin müdafiə sənayesinin inkişaf etdirilməsinə Prezident İlham Əliyev tərəfindən xüsusi diqqət ayrılırdı. Planlı və ardıcıl şəkildə görülmüş işlər Azərbaycanın Silahlı Qüvvələrini dünyanın ən güclü 50 ordu sırasına yüksəltdi.

Aparılan məqsədyönlü siyasət, o cümlədən müasir ordu quruculuğu Azərbaycana öz hədəfinə çatmağa imkan verdi. Müzəffər Silahlı Qüvvələrimiz 44 günlük Vətən müharibəsində 300-dən çox yaşayış məntəqəsini bilavasitə döyüş meydanında işğaldan azad etməklə düşməni tam kapitulyasiyaya məruz qoydu. Ordumuz öz peşəkarlığını və yüksək döyüş qabiliyyətini növbəti dəfə 2023-cü il sentyabrın 19-20-də lokal xarakterli antiterror tədbirlərində nümayiş etdirdi. Cəmi 23 saat ərzində Qarabağda separatçıların bütün məntəqələri mülki infrastrukturuna və insanlara ziyan vurulmadan darmadağın edildi və onlar ağ bayraq qaldırmaq məcburiyyətində qaldılar. Beləliklə, Azərbaycan öz məqsədinə çatdı, ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin bərpasına hərbi-siyasi yolla nail oldu. Bunu xüsusi olaraq vurğulayan Prezident İlham Əliyev “Əlbəttə, ərazi bütövlüyümüzün və suverenliyimizin tam bərpası, - bu, ötən ilin sentyabrında baş verdi, - ən mühüm hadisədir. Təkcə bu, birinci və ikinci forum arasında deyil, ümumiyyətlə, müasir tariximizdə mühüm hadisə oldu”, - deyə bildirib.

sı: Dezinformasiyaya qarşı mübarizə” mövzusunda 2-ci Şuşa Qlobal Media Forumunun açılış mərasimində sualları cavablandırarkən dünya-

da və Cənubi Qafqazda hadisələrin sürətli axarı barədə fikirlərini diqqətə çatdıraraq vurğulayıb: “Biz tarixi transformasiyanın şahidiyik, tarixi,

geosiyasi dəyişikliklər baş verir. Ənənəvi ittifaqlar bir qədər zəifləyib və yeni əməkdaşlıq formatları meydana gəlib”.

Ərazi bütövlüyünün və suverenliyin tam bərpası

Bütün dövrlərdə dövlətlər, xalqlar öz ölkələri üçün prioritetlər müəyyənləşdirir və onlara çatmaq üçün çalışırlar. Hədəflərə çatmaq yolları isə bəzən asan və qısa, bəzən isə uzun və çətin olur. Azərbaycan o ölkələrdəndir ki, özünün ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin təmin olunmasına çətin proseslərdən, bir sıra hallarda beynəlxalq birliyin ədalətsiz yanaşmalarından keçərək onilliklərdən sonra nail olub.

Ermənistan ötən əsrin əvvəllərində torpaqlarımızı işğal altına alanda Azərbaycanın 8 milyon əhalisi var idi ki, onun da 1 milyonu erməni təcavüzü nəticəsində doğma ev-əşiklərini tərk etmək, qaçqınlıq və məcburi köçkünlük taleyi yaşamaq məcburiyyətində qalmışdı. İnsanların illər boyunca qurub yaratdıqları evlərini tərk etmək və çadırlarda, vaqonlarda, yarımcıq tikililərdə yaşamaq məcburiyyətində qalmaları əsl faciə idi.

Ərazilərimizin 20 faizini işğal altına alan, bir milyondan çox soydaşımızı yurd yerlərindən vəhşicəsinə qovan Ermənistan üç onillik ərzində daim sülh danışıqlarında qeyri-konstruktivlik nümayiş etdirir, əsas-sız, beynəlxalq hüquq normaları ilə bir araya sığmayan tələblər irəli sürür və daim keçmiş təmas xətti boyunca təxribatlara əl atırdı. Bu kimi davranışlarla Ermənistan, əslində işğal nəticəsində yaranan keçmiş statusqvonu sonsuzluqadək uzatmağa çalışırdı. Məhz bu səbəbə görə də 28 il davam edən danışıqlar prosesi heç bir səmərə vermirdi. Nəticə faktiki olaraq sıfır idi. BMT, ATƏT kimi aparıcı beynəlxalq təşkilatların və digərlərinin Ermənistan qoşunlarının Azərbaycan ərazilərindən dərhal və qeydsərtsiz çıxarılmasını tələb edən qətnamə və qərarlar qəbul etməsinə, xüsusilə BMT Təhlükəsizlik Şurasının demək olar ki, 30 il ərzində kağız üzərində qalan 4 qətnaməsinə baxmayaraq, Ermənistanın mövqeyində hansısa bir dəyişiklik baş vermirdi. İş o yə-

Biz dincəlməməliyik, daim irəli getməliyik

Azərbaycanın yaratdığı reallıqlar Cənubi Qafqaz coğrafiyası üçün yeni fürsətlər açıb. Münafişələr, qarşıdurmalar keçmişdə qalıb. İndi bütün region daha proqnozlaşdırılan bir bölgədir. Region xalqları özlərini daha təhlükəsiz hiss edirlər. Bu fürsətlər quruculuğa, əməkdaşlığa və inkişafa istiqamətləndirilməlidir.

Eyni zamanda, qalib Azərbaycanın da qarşısında mühüm vəzifələr dayanır. Bəli, 44 günlük müharibədə, 23 saatlıq antiterror tədbirlərində qazanılan qələbələrin miqyası çox böyükdür. Bunlar son 200 illik tariximizin ən böyük zəfərləridir və onlar daim qürur mənbəyimiz olaraq qalacaqlar. Postmüharibə mərhələsində isə bizim qarşımızda yeni hə-

dəflər dayanır. Prezident İlham Əliyev cari ilin fevralında inauqurasiya mərasimindəki nitqində bu barədə geniş danışib. Cəmiyyətimiz yeni ümummilli ideyalar ətrafında səfərbər olunmalıdır. Şuşada bir daha bu barədə danışan dövlətimizin başçısı vurğulayıb: “Lakin biz dincəlməməliyik, biz bu mövzunu uzun-uzadı müzakirə etməməliyik. Çünki bu mövzunu çox uzun müddət istismar etmək olar, lakin bu, bizə bir nəticə verməyəcək. Sözsüz ki, biz heç bir zaman nə işğalı, nə fəsadları, nə verdiyimiz qurbanları, nə böyük Qələbəmizi unutmayacağıq. Biz və bizim gələcək nəsillərimiz bu Qələbə ilə fəxr edəcək. Lakin biz buna fokuslanmamalıyıq, biz bu

mövzunu daimi istismar etməməliyik və onu daimi bir rəmzə çevirməməliyik, biz irəli getməliyik”

Postmüharibə dövründə Azərbaycanın qarşısında dayanan əsas prioritetlərdən biri işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpasıdır. Hazırda dövlətimiz və cəmiyyətimiz məhz bu məsələyə fokuslanıb. Prezident İlham Əliyev bildirib ki, Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdan aparılan bərpa işləri ilə bağlı biz çox nikbinlik və Azərbaycan cəmiyyəti də olduqca nikbindir və bu işlərə çox həvəslə yanaşır. Bu, hər bir ölkənin müvəffəqiyyətə nail olması üçün əsas amildir. Burada rahatlıq və təhlükəsizlik vacib amildir. Eyni zamanda, gözləntilər vacibdir. Cəmiyyət görür ki, uzun illər can atdığı məqsədlər artıq reallığa çevrilibdir.

Azərbaycanın çətin, lakin strateji qərarlar vermək nümunəsi

Ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə öz gücünə nail olan Azərbaycan dünyaya uzunillik münafişənin həllini çox unikal bir modelini təqdim edib. Hazırda beynəlxalq səviyyədə ölkəmizin nümunəsi təqdir edilir və bununla bağlı geniş müzakirələr aparılır. Elə Şuşada baş tutan tədbirdə də Prezident İlham Əliyevə ünvanlanan suallardan biri münafişələrin həllində Azərbaycan təcrübəsi ilə bağlı oldu. Narahatlıq başadüşüləndir. Həllini tapmayan münafişələr, davam edən müharibələr ölkələr və xalqlar üçün ağır fəsadlarla nəticələnir, insanların həyatı qırılır, maddi sərvətlər, iqtisadi güc qarşılıqlara yönəldilir. Prezident İlham Əliyev sualı çox səmimiyyətlə cavablandırdı və ölkəmizin təcrübəsini bir daha yada saldı. Artıq keçmişdə qalan Qarabağ münafişəsinin bütün mərhələ-

lərində Azərbaycan sülh istəyinə sadıq qalıb və bir sıra hallarda çox prinsipli qərarlar verib. Çoxları 1994-cü ildə böyük siyasətçi Heydər Əliyevin təkidli söyləri sayəsində işğalçı Ermənistanla atəşkəs razılaşmasının imzalanmasının məntiqini anlamır və bunu tənqid edirdi. Ancaq bu, strateji bir qərar idi. Atəşkəsə nail olunması Azərbaycana toparlanmağa, gücünü artırmağa imkan yaratdı.

Sonrakı mərhələdə eyni strateji xətti Prezident İlham Əliyev davam etdirdi. Prezident İlham Əliyev işğalçı Ermənistanın rəhbərləri ilə arzulamadığı görüşlərini xatırlayıb. Həmin görüşlərə getmək, Xocalı faciəsini törədən müharibə canlılarının əllərini sıxmaq Onun üçün çox çətin idi. Ancaq İlham Əliyev bunu sülh naminə və ərazilərimizin azad olunması naminə edirdi. Özünün bildirdiyi kimi,

O, Prezident olaraq bütün hisslərini, bütün emosiyalarını kənara qoymalı idi və belə də edirdi. “Əlbəttə, insan bəzən çətin qərarlar verməli olur və şəxsən mən 17 il idi ki, Prezident idim Qarabağı azad edərkən. Lazım olsaydı, biz daha 17 il gözləyerdik ki, torpaqlarımızı azad edəək. O zaman fərqi yoxdur kim prezident olacaqdı. Yəni, bunun heç bir fərqi yoxdur. Bu hadisə bəlkə də bundan 50 il sonra baş verəcəkdi. Yəni burada insan eqoist olmalı deyil. Bu, mənimlə bağlı deyil, fərqlənən lider və prezident kimdir, bu, ləyaqət məsələsi idi və bizim tarixdə dərslərimiz olub. Təkrar edirəm, bəzən biz çətin qərarlar verməli idik ki, əsas məqsədimizə çatmaq”, - deyə Prezident İlham Əliyev vurğulayıb.

Mübariz ABDULLAYEV

YAP Mərkəzi Aparatında müşavirə keçirilib

İyulun 20-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatında Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə 2024-cü il sentyabrın 1-nə təyin edilmiş növbədənəkar seçkilərlə əlaqədar yerli seçki qərarqahları sədrliklərini iştirakı ilə müşavirə keçirilmişdir.

Müşavirədə partiyanın İdarə Heyətinin 2024-cü il 3 iyul tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş Tədbirlər Planında əks olunan əsas hərəkət və tədbirlərlə əlaqədar ötən müddət ərzində görülmüş işlər ətrafında müzakirələr aparılmış, onların icra vəziyyətinin təhlili əsasında növbəti dövr üçün konkret vəzifələr müəyyən edilmiş, müvafiq tapşırıq və tövsiyələr verilmişdir.

Qərbi Azərbaycan İcmasından Azərbaycan Prezidentinə təşəkkür

Qərbi Azərbaycan İcması Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin Şuşada 2-ci Qlobal Media Forumunda etdiyi çıxışında Qərbi Azərbaycan mövzusunda müfəssəl şəkildə təqdim etməsinə və Ermənistandan qovulmuş azərbaycanlıların qayıdış hüququna verdiyi birmənalı dəstəyə görə dərin təşəkkür edir. Bu barədə İcmanın bəyanatında deyilib.

Bəyanatda, eyni zamanda, bildirilir: “Prezidentin vurğuladığı kimi, Qərbi Azərbaycandan qovulmuş azərbaycanlıların və onların nəslillərinin sayı bu gün Azərbaycanda milyonlardır. Xatırladaq ki, Rusiya İmperiyasında 1897-ci ildə aparılmış əhalinin ümumi siyahıyaalınmasının nəticələrinə görə, azərbaycanlılar indiki Ermənistan ərazisində çoxluq təşkil edirdilər. Həmin dövr-

də Cənubi Qafqazdakı azərbaycanlı əhalinin 25 faizi, o cümlədən, onların qeydiyyatı alınmış məscidlərinin 30 faizi məhz indiki Ermənistan ərazisində idi. Bu gün Ermənistanda bir nəfər də olsun azərbaycanlı qalmayıb, onların 300-ə yaxın məscidi, çoxsaylı qəbiristanlıqları və digər mədəni abidələri yer üzündən silinib. Ermənistanda azərbaycanlılara məxsus yaşayış məskənlərinin 90 faizi tərk edilmiş və dağıdılmış vəziyyətdədir. Dövlətimizin başçısının qeyd etdiyi ki-

mi, Qərbi azərbaycanlılar deportasiyanın bütün əzab-əziyyətlərini yaşayıblar. Onlar öz evlərini qətlam, qorxu mühitinin yaradılması və dövlət orqanlarının zor tətbiq etməsi nəticəsində tərk etməli olublar. Xaricdən ermənilərin gətirilməsi üçün 1948-1953-cü illərdə yüz minlərlə azərbaycanlının Ermənistandan deportasiya edilməsi və onların çoxunun fərqli iqlim şərtlərinə dözməyib həlak olması Qərbi azərbaycanlıların taleyinin faciəvi səhifələrindən biridir.

Qərbi Azərbaycan İcması Ermənistan hökumətini beynəlxalq hüquq öhdəliklərinə əməl etməyə, Qərbi azərbaycanlıların doğma yurdlarına qayıdışına şərait yaratmağa və dağıtdığı Azərbaycan mədəni irsini bərpa etməyə çağırır.

Həmçinin özlərini demokratiya və insan hüquqlarının müdafiəçisi kimi qələmə verən Qərb dövlətləri azərbaycanlıların qayıdış hüququna münasibətdə biganəliklərinə və bu mövzuda ayrı-seçkililiyə son qoymalıdırlar”.

Ölkəmizin Avropa İttifaqına əlavə qaz və “yaşıl enerji” nəqlində də rolu artacaq

Prezident İlham Əliyev Oksfordda “Avropa Siyasi Birliyi”nin 4-cü Zirvə toplantısı çərçivəsində “Enerji və bağlantı” mövzusunda deyirmi masada çıxışı zamanı ölkəmizin global enerji bazarının ən etibarlı və layiqli üzvü kimi yürütdüyü siyasətin rifah və əməkdaşlığa xidmət etdiyini, Azərbaycanla enerji sahəsində tərəfdaş olan ölkələrin sayının daha da artdığını bəyan edib. Dövlətimizin başçısı Avropa İttifaqı (Aİ) ölkələrinin öz enerji təhlükəsizliyini təmin etmək üçün Azərbaycan təbii qazına ehtiyacının artmasına diqqət çəkərək Bakıda

müəyyənləşdirilmiş strateji plana uyğun olaraq qaz təchizatımızın 2027-ci ilin sonuna qədər ikiqat artırılmasının nəzərdə tutulduğunu xatırladıb.

Dövlətimizin başçısı bildirib ki, biz bu hədəfə doğru irəliləyirik, 2021-ci ildə Avropa qitəsinə bizim qaz təchizatımız ildə 8 milyard kubmetr təşkil edirdisə, bu il bu göstərici 13 milyard kubmetrə yaxın olacaq. 2021-ci ildə ümumi ixrac 18 milyard kubmetr təşkil edirdisə, bu il bu göstərici 25 milyard kubmetr olacaq. İxracın yarından çoxu Avropaya gedir.

Hədəf 25 milyard kub. metr...

Qeyd edək ki, Azərbaycan 2024-cü ilin birinci yarısında qaz istehsalını 25,1 milyard kubmetrə çatdırıb ki, onun da yarısından çoxunu xarici ölkələrə nəql edib. Belə ki, 6 ay ərzində xaricə qaz satışı 12,7 milyard kubmetr təşkil edib ki, bu da ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə təqribən 6 faiz çoxdur. Mavi yanacaqın təqribən 5 milyard kubmetri Türkiyəyə, 1,3 milyard kubmetri Gürcüstana, 6,4 milyard kubmetri isə Avropaya nəql edilib. Avropa regionuna qaz ixracı 2023-cü ilin eyni dövrü ilə müqayisədə təxminən 10 faiz artıb. Bu rəqəmlər bir daha təsdiqləyir ki, ölkəmiz 2024-cü ilin yekununda ümumi qaz ixracını 25 milyard kubmetrdən də çox tədarük edəcək, həmçinin Avropaya nəql edilən qazın həcmi 13 milyardı ötə bilər.

Ötən 18 il ərzində Avropa bazarında etibarlı neft təchizatçısı kimi etibarlı tərəfdaş çevrilmiş respublikamız 2020-ci il dekabr ayının son günündə Cənub Qaz Dəhlizinin sonuncu hissəsini - Transadriatik qaz kəmərinə (TAP) istifadəyə verməklə faktiki olaraq Avropa İttifaqına qaz bazarına daxil oldu. 2021-ci ildə Azərbaycan Avropa regionuna 8 milyard kub. metr, 2022-ci ildə 11 milyard kub. metrdən çox qaz ixrac edibdir. 2023-cü ildə isə 12 milyard kub. metrdən çox qaz ixrac edibdir.

Yeni sazişlərin imzalanması da Bakı ilə əlaqələndirilir

Məsələ ondadır ki, Xəzər regionuna zəngin yanacaq mənbəyi kimi xüsusi önəm verən Avropa İttifaqı məhz Azərbaycanın liderliyi sayəsində bölgənin digər ölkələrini - Türkmənistan, Özbəkistan, Qazaxıstanın da Cənub Qaz Dəhlizinə qoşulmasını və bununla da təkcə bu mənbədən Avropaya illik 100 milyard kub. metrə yaxın qaz nəqlinin əldə olunmasına çalışır. Avropa İttifaqının enerji üzrə ekspertləri hesab edirlər ki, Azərbaycan Mərkəzi Asiya-Xəzər regionun təşəbbüskar və avanqard ölkəsi kimi bölgənin yanacaq resurslarını Qərbə nəqlində daşıyıcı missiyasına malikdir. Ona görə də Azərbaycanın digər region ölkələrinin yanacağının cəlbində və daşınmasında rolu və etibarı daha böyük olduğundan Avropa İttifaqı yeni sazişlərin imzalanmasını da Bakı ilə əlaqələndirir.

Aİ Mərkəzi Asiya-Xəzər regionlarından çoxşaxəli qaz nəqli tranziti şəbəkəsi yaratmaq niyyətindədir. Mərkəzi Asiya-

Bu, enerji qətiyyəti və şəxələndirmə Azərbaycanın Aİ coğrafiyasının əhəmiyyətli bir hissəsini yanacaq təmin etməsinə möhkəmləndirir və Azərbaycandan qaz almaq istəyən ölkələrin sayı artır. Cənab Prezident vurğulayıb ki, hazırda Azərbaycanın təbii qazını səkkiz ölkə alır, onlardan beşi - Bolqarıstan, Yunanıstan, İtaliya, Macarıstan və Rumıniya Avropa İttifaqının üzvüdür. İkisi İttifaqa daxil olmaq üçün namizəd ölkədir - Gürcüstan və Serbiya, eləcə də Türkiyə. Artıq Sloveniya da Azərbaycanla qaz əməkdaşlığının təməlini qoyulmasını təsdiq edən sazişə imza atıb, bu isə Azərbaycanın bir neçə ay ərzində Sloveniya bazarına daxil ola bilməsini qətiləşdirəcək. Avropa interkonnek-tor layihələri icra olunduqca Azərbaycan qazının daha çox Avropa ölkəsinə ixrac edilməsi üçün əlavə imkanlar olacaq. Hazırda bu istiqamətdə Cənub Qaz Dəhlizi tranziti üzərində yerləşən ölkələr öz nəqli şəbəkələrini bu marşruta əlaqələndirmək üçün texniki-təchizat məsələlərini yekunlaşdırmaqdadır.

Mərkəzi Asiya-Xəzər-Avropa enerji alyansı yaranır

nın ehtiyatlarının Avropa bazarına çatdırılması istisna deyil. Türkmənistan qazının Avropaya nəqli üçün Azərbaycanın müəllifi olduğu TAP kəməri və Cənubi Qaz Dəhlizi marşrutu mövcuddur və işləkdir. Qalır türkmən qazını bu dəhlizə cəlb edərək Avropaya çatdırmaq. Bunun üçün hüquqi mexanizm və beynəlxalq sazişlər olmalıdır. Artıq bu istiqamətdə də hüquqi-iqtisadi təminatlar yaradılır və bu beynəlxalq öhdəliyi isə ilk növbədə Azərbaycan və Türkiyə öz üzərinə götürüb. Ötən ay Bakıda Azərbaycan və Türkiyə arasında təbii qaz sahəsində imzalanan saziş çərçivəsində Türkmənistan qazının Gürcüstan ərazisi ilə Türkiyəyə tədarüklə bağlı əldə olunmuş razılaşmaya əsasən, Türkmənistan qazı Bakı-Tbilisi-Ərzurum-TANAP - vasitəsilə nəql olunaçaq, gələcəkdə isə TAP-la Avropaya ixracı nəzərdə tutulur.

Azərbaycanın yüksək enerji təminatı potensialı

Etibarlı tərəfdaş və ümum-Avropa təchizatçısı...

Avropa Birliyi Azərbaycanın müəllifi olduğu Cənub Qaz Dəhlizinə xüsusi üstünlük verir və gələcək etibarlı yanacaq

etdiyi kimi Avropa Komissiyası Azərbaycanı enerji üzrə etibarlı tərəfdaş və ümum-Avropa qaz təchizatçısı adlandırır. Bu, çox böyük məsuliyyətdir və ölkəmiz Avropaya 2027-ci ilə qədər ildə 20 milyard kubmetr qazla təchiz etmək üzrə öz öhdəliyimizi yerinə yetirmək üçün əlimizdən gələni etməyə çalışır.

Azərbaycanın qaz ixracını artırması üçün resursların istehsalı da artmalıdır. Son illərdə yeni qaz yataqlarındakı blokların hərəkətə gətirilməsi və TAP kəmərinin ötürücülük potensialının genişləndirilməsi istiqamətində davamlı addımlar atılır. Mövcud resursların qiymətləndirilməsinə əsasən, növbəti illərdə ixracın artırılması üçün digər mənbələr də səfərbər olunacaq. Mütəxəssislərin apardığı kəşfiyyat işləri nəticəsində əldə edilmiş qiymətləndirmələrə əsasən, Azərbaycan Xəzər regionunda kifayət qədər qaz ehtiyatlarına malikdir və təsdiq edilmiş ehtiyatların həcmi 2.6 trilyon kubmetr proqnozlaşdırılır. Bu həcm daxili tələbat və ixracla birlikdə ən azı 100 ilə kifayət edir. Bu ba-

xımdan Azərbaycanın Avropa İttifaqının qaz təchizatında bir əsrə yaxın tədarükçü dövlət olacağı şübhəsizdir. Xəzərin Azərbaycan sektorunda yerləşən “Babək”, “Naxçıvan”, “Zəfər-Məşəl”, “Ümid”, “Araz-Alov-Şərq” və “Şəfəq-Asiman” perspektiv strukturlarında proqnozlaşdırılan ehtiyatlar 2,6 trilyondan da çox mənbələrin formalaşmasına əsaslı zəmin yaradır.

Beləliklə, proqnoz və tədarük planına əsasən, 2024-2027-ci illərdə ölkəmizin qaz istehsalı 40 faiz artacaq və Avropaya qaz nəql edən TAP kəmərinin illik gücü 20 milyard kubmetrə qədər artırılmalıdır. Bu rəqəmlər və proqnozlar Azərbaycanın qaz potensialını da artırmış olacaq və qaz təchizatının coğrafiyasının qarşdakı illərdə daha da genişlənməsinə imkan verəcək. Bu isə digər ölkələrə də qaz nəqlini təmin edə biləcək. Bu isə yaxın illərdə Slovakiya, Moldova, Avstriya və Moldovanın da Azərbaycan qazını əldə etməsinə imkan verəcək. Bu isə ümumilikdə Avropa İttifaqı regionunun təxminən 40 faizi ölkəmizin sayəsində enerji təhlükəsizliyi təmin ediləcəkdir.

“Qara dəniz kabeli” Aİ-ni “yaşıl enerji” ilə təmin edəcək

Onu da qeyd edək ki, gələcək enerji təminatı və balansını 3 mənbəyə əsaslanmaqla möhkəmləndirmək istəyən Aİ təbii qazla yanaşı, bərpa olunan (LNG) qaz və “yaşıl enerji” resurslarının nəqlində də Xəzər-Mərkəzi Asiya bölgəsinə daha çox diqqət yönəltməkdədir. Çünki həmin mənbələrin hər 3-ü bu region ölkələrində - Azərbaycan, Türkmənistan, Qazaxıstan və Özbəkistanda cəmləşib. Bu isə o deməkdir ki, Avropa Komissiyası yaxın müddətdə dövrlərdə Azərbaycan əsas aparıcı ölkə olmaqla, Xəzər koalisiyasından həm təbii qazın, həm LNG-nin, həm də

“yaşıl enerjinin” həcmələrini artırmaqda ısrarlıdır.

Azərbaycan, Türkmənistan, Gürcüstan və Rumıniya “Xəzər-Qara dəniz” beynəlxalq nəqliyyat marşrutu yaratmaqla bağlı niyyətlərini bəyan edib və ilin sonuna qədər Buxarestdə dördtərəfli hökumətlərarası saziş imzalanaçaq.

Qeyd edək ki, bu istiqamətdə ilkin hüquqi sənəd 2022-ci il dekabrın 17-də Buxarestdə Azərbaycan, Gürcüstan, Rumıniya və Macarıstan hökumətləri arasında imzalanıb. “Yaşıl enerji”nin inkişafı və ötürülməsi sahəsində strateji tərəfdaş-

lıq haqqında Saziş”in tələblərinə əsasən, ilk format yaradılıb. “Xəzər-Qara dəniz-Avropa Yaşıl Enerji Dəhlizi” və ya “Qara dəniz kabeli” adlanan layihə Azərbaycanın külek enerjisi stansiyalarından əldə edilən “yaşıl enerji”nin Rumıniyaya və Avropaya nəqlini nəzərdə tutur. Türkiyənin bu prosesa qoşulmasından sonra isə “yaşıl enerji” alyansı daha da genişlənəcək. Bu isə Azərbaycanın enerji nəqlində digər mənbələrin hərəkətə gətirdiyini, enerjinin şəxələliyi artırmaq istiqamətində əməli addımlar atıldığını təsdiq edir.

ELBRUS CƏFƏRLİ

Üç gün davam edən II Şuşa Qlobal Media Forumu dünən başa çatıb. İyulun 20-də öz işinə başlayan forumda 50-yə yaxın ölkədən 150-dən çox xarici qonaq, o cümlədən, 30-a yaxın ölkənin informasiya agentliyi, 3 beynəlxalq təşkilat və 82 media qurumu iştirak edib.

Forum çərçivəsində Bakı Təşəb-

BTQ-nin sifarişsi ilə...

Fransız Kolonializmi ilə bağlı hesabat təqdim edildi

Mühüm tədqiqat...

140 səhifəyə yaxın tədqiqatda Fransanın keçmiş və hazırkı kolonialları - Vyetnam, Əlcəzair, Yeni Kaledoniya (Kanaklar), Fransız Polineziyası (Maohi Nui), Sen-Martin, Sen-Bartelemi, Mayotta (Qəmər Adaları İttifaqının ərazisi hesab olunur), Reunyon, Martinika, Qvadelupa və Fransız Qvineyasının kolonizə edilməsinin tarixçəsi, habelə Fransanın hazırkı kolonial siyasəti barəsində məlumat verilir. Beynəlxalq hüquqi sənədlər əsasında tərtib edilmiş

hesabatda Fransa tərəfindən törədilmiş və hazırda törədilən cinayətlər, BMT qətnamələrinin icra edilməməsi, bu çirkin əməllərinin kökündə duran Fransanın siyasi, hərbi strateji və iqtisadi maraqları haqqında geniş şəkildə bəhs edilir. Xüsusi olaraq qeyd olunur ki,

Yeni Kaledoniyada hazırda cəريان edən proseslərin kökündə Fransa Prezidenti Emmanuel Makronun yerli əhalinin dekolonizasiya prosesi ilə əlaqədar tələblərinə göz yumması, öz kolonial siyasətini zorla irəlilətmək istəyi olub. Bundan əlavə, Fransa rəsmilərinin Yeni Kaledoniyada baş verən son iğtişaşların xarici qüvvələrin, xüsusilə də Azərbaycanın müdaxiləsi ilə əlaqələndirməsinin əsassız olduğu qeyd olunur. Bunun beynəlxalq ictimaiyyəti yerli kanak xalqının haqlı tələblərindən yayınmaq məqsədi daşdığı vurğulanır.

Niderlandın koloniyalarına da dəstək veriləcək

Tədqiqat Fransa hökuməti tərəfindən koloniyalarda beynəlxalq hüquqa zidd olan hərəkətləri barədə beynəlxalq ictimaiyyətin məlumatlılığının artırılmasına, ümumilikdə çağdaş dövrün bəllələrindən biri olan kolonializm probleminə diqqət cəkməyə xidmət edəcək. Tədqiqatın BMT və onun ixtisaslaşmış qurumlarına, habelə Qoşulmamama Hərəkatı, Avropa İttifaqı, Afrika İttifaqı, ATƏT və digər beynəlxalq təşkilatlara göndərilməsi nəzərdə tutulur.

Bundan başqa, Bakı Təşəbbüs Qrupu Niderlandın koloniyalarına dəstək verməyə başlayıb. Hesabatın təqdimatı zamanı BTQ-nin icraçı direktoru Abbas Abbasov rəhbəri olduğu təşkilatın bundan sonra da həmin istiqamətdə fəaliyyəti davam etdirəcəyini söyləyib.

BMT-nin eksperti Karlayl Korbin isə BMT-nin Nizamnaməsində kolonializmi rədd etdiyini, eləcə də bu sənədə xalqların bərabər hüququnun təsbit olduğunu söyləyib. O, deyib ki, Fransanın III Respublika dövründə qəbul olunan konstitusiyada da müstəmləkə müddəaları yer alıb: “Orada göstərilirdi ki, yerli əhalinin bu ərazilərdə mövcudluğu yalnız rəmzi xarakter daşıyırdı. IV Respublika dövründə yaradılan yeni idarəetmə üsulunda rəhbər şəxslərin 50 faizini fransızlar təşkil edirdi. Yeni konstitusiyadan həmçinin “müstəmləkə” anlayışı çıxarılmışdı. 1956-cı ildəki qanuna əsasən Fransa hakimiyyətində təmərküzləşmə baş vermiş, Fransa birliyi icma ilə əvəz olunmuşdu. 1982-1983-cü illərdə burada baş verən islahatlar əsasən

Xatırladaq ki, ötən ay, yəni iyunun 2-də Fransız Polineziyasının nümayəndə heyəti ilə BTQ arasında keçirilən məsləhətləşmələrdə təşkilatın Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyinin maliyyə dəstəyi ilə artıq icrasına başladığı “Neokolonializm və kolonializmlə mübarizədə global təşəbbüslərin gücləndirilməsi” grant layihəsinin fəaliyyətləri müzakirə olunmuşdu.

Tədbirdə Tavini Partiyasının layihənin icrasına verə biləcəyi töhfələr barədə fikir mübadiləsi aparılmışdı. Layihə çərçivəsində Fransanın kolonializm və neokolonializm siyasəti yürütdüyü dənizəşırı ərazi-

büs Qrupunun (BTQ) sifarişsi ilə BMT-in tanınmış eksperti, ABŞ vətəndaşı Dr. Karlayl Korbin tərəfindən yazılmış “Fransız Kolonializminin Təkamülü: Siyasi və Konstitusional Tədqiqat” adlı hesabat təqdim edilib. Təqdimat müəllif və BTQ-nin icraçı direktoru Abbas Abbasov tərəfindən edilib.

ərazi adlarının dəyişdirilməsi kimi təzahür edirdi. O dövrdə burada icmalar və iki xüsusi ərazi vardı. Bu ərazilər indiyədək qalmaqdadır. Onların əksəriyyəti hələ də Fransanın ərazisi sayılır. Həmin dövrdəki referendumda Qvadelupa və Martinik kimi dövlətlər dəyişikliyin əleyhinə səs vermişdi. Karib hövzəsində keçirilən referendum isə kənardan müdaxilə var idi. Onları inandırmağa çalışırdılar ki, dəyişikliklərə səs verilsə, müstəqillik tamamilə itiriləcək”.

Layihə oktyabr ayına kimi davam edəcək...

lərdə baş verən insan hüquqlarının pozulması halları barədə hüquqi təhlil aparılacaq, təfəssilat hesabata hazırlanaraq beynəlxalq təşkilatlara və digər aidiyyəti maraqlı tərəflərə təqdim olunması nəzərdə tutulur. Eyni zamanda bildirilmişdi ki, layihə cari ilin iyun-oktyabr aylarını əhatə edəcək. Qeyd edək ki, Fransız Polineziyasının nümayəndə heyəti Bakı Təşəbbüs Qrupunun dəvəti ilə ölkəmizdə səfərdə idi və müxtəlif sahələr üzrə əməkdaşlıq perspektivləri müzakirə olunmuşdu.

Yeganə BAYRAMOVA

Unutmuruq, unutmarıq...

Azad Ağdam!

Azərbaycanın dilbər guşələrindən olan Ağdam rayonu uzun illər Ermənistanın işğalı altında olub. 31 il öncə - 1993-cü il iyulun 23-də Ağdam şəhəri də daxil olmaqla, rayonun böyük hissəsi ermənilər tərəfindən işğal edilmişdi. Ermənilərin Azərbaycanın Qarabağ bölgəsini işğal etmək məqsədi ilə 1988-ci ilin fevralından başladığı müharibəyə ilk cəlb olunan rayonlardan biri məhz Ağdam oldu. 1993-cü il iyul ayının 23-də isə Ermənistan silahlı qüvvələrinin hücumu nəticəsində Ağdam şəhəri işğal olundu. Həmin hücum nəticəsində rayonun 1094 kvadratkilometrlik ərazisində 882 kvadratkilometri qəsb edildi, 122 kənd, 24 min 446 yaşayış binası, 48 sənaye və tikinti müəssisəsi, 160 məktəb binası, 65 səhiyyə mərkəzi, 373 mədəniyyət ocağı, 1 teatr, 3 məscid və 2 muzey yandırılıb tamamilə məhv edildi. Ermənilər uşaq və böyüyə, qadın və kişiyə fərq qoymadan insanları vəhşicəsinə qətlə yetirərək bəşəriyyətə qarşı ən dəhşətli cinayət törətdilər.

İşğal dövründə ağdamlı məcburi köçkünlərin sosial durumu, mənzil şəraitinin yaxşılaşdırılması dövlət daim diqqət mərkəzində saxladığı məsələ olub. Heydər Əliyevin 2001-ci ilin sentyabr ayında imzaladığı formalla ağdamlı məcburi köçkünlər üçün rayonun Quzanlı, Xındırstan, Ayaq Qərvənd və Ergi

ərazilərində inşa edilən 500 mənzillik qəsəbələr ağdamlılara dövlət tərəfindən göstərilən qayğının təzahürü idi. Qeyd olunan yaşayış məntəqələrində hər cür kommunal xidmətlər təşkil edilib, orta məktəblər, tibb məntəqələri, uşaq bağçaları və digər zəruri infrastruktur obyektləri tikilib.

Daha sonra Prezident İlham Əliyevin 2004-cü ilin fevral ayının 4-də imzaladığı Ağdamda yeni qəsəbələrin salınması ilə bağlı Sərəncama əsasən, Bərdə və Ağcabədi rayonlarındakı çadır düşərgələrində və yük vaqonlarında müvəqqəti yerləşdirilən 3860 ailə üçün Ağdam, Goranboy və Ağcabədi ərazisində yeni qəsəbələr salınıb, onlara maliyyə yardımı və torpaq sahəsi ayrılaraq məşğulluqları təmin edilib.

Məcburi köçkünlük həyatına baxmayaraq, hər bir ağdamlı əmin idi ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə gündən-günə qüdrətlənən ölkəmizin üçrəngli bayrağı ölkənin hər yerində dalğalanacaq, Azərbaycanın işğal altındakı torpaqları azad ediləcək. Və həmin gün gəldi. Belə ki, 2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayaraq Azərbaycan Ordusu ölkəmizin əzəli torpaqlarının azadlığı uğrunda genişmiqyaslı əks-hücum əməliyyatlarına başladı. Hərbi əməliyyatlar zamanı uzun il-

lər işğal altında olan torpaqlar Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən kəndbəkənd, qarışbaqarış azad edilib. Azərbaycan Ordusunun hər gün qələbə qazanması işğalçı dövlətin həm ordusunda, həm də əhali arasında böyük qorxu yaradıb. Bununla da təşviş düşən erməni hərbiçiləri döyüş meydanından və ya ordudan qaçmaqla cəmlərini qurtarmağa çalışıblar. Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarının böyük hissəsi 44 günlük döyüşlər nəticəsində azadlığına qovuşub.

Ağdam düşmən tərəfindən bütünliklə minalandığından, Ermənistanın işğalçı qoşunlarının əsas hissəsi bu istiqamətdə cəmləşdi-

bu istiqamətdə geniş döyüş əməliyyatları aparmayıb. Çünki ordumuz bu istiqamətdən hücum keçsəydi xeyli itki verə bilərdi. Bu isə Qələbəyə gedən yolda müəyyən çətinliklər yarada bilərdi. Buna baxmayaraq, düşmən tərəf ordumuzu ilk olaraq məhz bu istiqamətdən gözləyib. Amma Azərbaycan Ordusu o zamankı təmas xəttinin Ağdam istisna olmaqla, digər bütün əraziləri boyunca irəliləyərək döyüş əməliyyatlarını davam etdirib. Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin həyata keçirdiyi uğurlu əməliyyatlar nəticəsində düşmənin Ağdamdakı

yindən və ən möhkəm istehkamları burada quraşdırıldığından Azərbaycan Ordusu hərbi taktika işlədərək

qüvvələri yarımmühasirə vəziyyətinə düşüb. Bu da Ermənistan daxi-

lində və bu ölkənin hərbi-siyasi rəhbərliyi arasında böyük çaxnaşmanın yaranmasına səbəb olub.

Nəhayət, Azərbaycan Ordusunun gücü və qüdrəti qarşısında tab gətirməyin mümkün olmadığını, həm canlı qüvvə, həm də hərbi texnika sarıdan xeyli itkilərə məruz qaldığını dərk edən Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyi kapitulyasiya aktını imzalamağa məcbur olub. Beləliklə, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin, Ermənistanın Baş naziri Nikol Paşinyanın və Rusiya Prezidenti Vladimir Putinin 2020-ci il noyabrın 10-da imzaladıqları üçtərəfli bəyanata uyğun olaraq Ağdam rayonu noyabrın 20-də Azərbaycana qaytarılıb. Bununla da 27 il ərzində işğal altında olan Ağdam rayonu qan tökülmədən qəsbkarlardan tamamilə azad edilib, həmin gün Azərbaycan Ordusunun bölmə-

ləri rayona daxil olub. Həmin il noyabrın 23-də Prezident İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Ağdam şəhərində olublar. Dövlət başçısı Ağdamda Azərbaycanın üçrəngli bayrağını ucaldıb.

Ağdam erməni işğalçıları tərəfindən vəhşicəsinə dağıdılıb. Təsədüfi deyil ki, azad edildikdən sonra Ağdam şəhərinə səfər etmiş cənəbi jurnalistlərdən biri bu şəhəri "Qafqazın Xirosiması" adlandırmışdı.

Hazırda Ağdam şəhərində və rayonun bir sıra kəndlərində böyük bərpa-quruculuq işləri həyata keçirilir. Prezident İlham Əliyevin ötn il iyulun 31-də imzaladığı sərəncama əsasən, hər il noyabrın 20-də Ağdam Şəhəri Günü təntənəli şəkildə qeyd edilir.

Nardar BAYRAMLI

Azərbaycançılıq: Bizi birləşdirən ideya!

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi

Məqalə "Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyi"nin maliyyə dəstəyi ilə "Azərbaycançılıq ideyasının təbliği" istiqaməti üzrə hazırlanmışdır

Milli maraqlarımızın, dəyərlərimizin müdafiəsi, eləcə də dünya azərbaycanlılarının ümumi maraqlarının qorunması hər zaman dövlət siyasətinin mühüm tərkib hissəsi olub. Bu baxımdan azərbaycançılıq ideyasının rolu və təbliği əvəzsizdir. Məsələn, ölkə hüduqlarından kənarda yaşayan soydaşlarımızın öz aralarında, eləcə də onların ölkəmizlə əlaqələrinin möhkəmlənməsi, bu əlaqələrinin

daha da yaxşılaşdırılması Azərbaycan dövlətinin xüsusi diqqət mərkəzindədir. Məhz bu istiqamətdə dövlətimiz tərəfindən göstərilən dəstək də göz qabağındadır.

Azərbaycançılığı milli ideologiyaya çevirməklə cəmiyyətin həmrəyliyine, xalqın vahid bir ideya ətrafında mənəvi birliyinə nail olunmasında ölkə başçısının xüsusi xidmətləri var. Məhz İlham Əliyev sayəsində milli-mənəvi və bəşəri dəyərlər artıq azərbaycançılıq ideologiyasının özəyini, onun əsas təməl prinsiplərini təşkil etməkdədir. Azərbaycançılıq ümumbəşəri dəyərlərdən yətinəcə bəhrələnməklə bərabər, öz milli mentallığını qoruyub saxlamaqdadır.

Mövzu barədə "Yeni Azərbaycan" a danışan politoloq İlyas Hüseynovun sözlərinə görə, hər bir azərbaycanlı öz milli mənsubiyyətinə görə qürur hissi keçirməlidir və biz azərbaycançılığı - Azərbaycan dilini, mədəniyyətini, milli-mənəvi dəyərlərini, adət-ənənələrini yaşatmalıyıq: "Ətiraf etmək lazımdır ki, məhz Heydər Əliyevin söyi sayəsində azərbaycançılıq ideyası mahiyyətcə real məzmun daşımağa başladı. Ulu Öndər azərbaycançılığı milli ideologiya-

ya çevirməklə cəmiyyətin həmrəylik və bütövlüyünə, mənəvi birliyinə nail oldu. Bu baxımdan da cəsarətlə deyə bilərik ki, Azərbaycançılıq ideyasının da yaradıcısı məhz Heydər Əliyevdir".

Politoloq bildirib ki, cəmiyyətin milli gənəfondunun qorunub pozitiv ruhda inkişaf etdirilməsi, xalqın milli irsə və özünəməxsusluğunun gələcək

dır. Çünki bu cür çətin və ağır missiyanı yalnız mənəvi özünüdərkini saqlarından uğurla çıxıb, milli ideyanı tam halda milli şüura çevirmək qüdrətinə malik öndərlər, fenomenal şəxsiyyətlər öz boynuna götürə bilərlər. Məhz milli irsədən bəhrələnen azərbaycançılıq ideyası cəmiyyətin təkamül prosesində və onun monolitliyində aparıcı qüvvəyə çevrilir. Azərby-

nəsillərə olduğu kimi çatdırılması onun milli dövlətçilik konsepsiyasının özəyini təşkil edir: "Belə də olmalı-

cançılığı milli ideologiyaya çevirməklə cəmiyyətin həmrəyliyine, xalqın vahid bir ideya ətrafında mənəvi bir-

liyinə nail olunmasında İlham Əliyevin də xidməti ölçüyəgəlməzdir. Məhz onun fədakarlığı sayəsində milli-mənəvi və bəşəri dəyərlər artıq azərbaycançılıq ideologiyasının özəyini, onun əsas təməl prinsiplərini təşkil etməkdədir. Azərbaycançılıq ümumbəşəri dəyərlərdən yətinəcə bəhrələnməklə bərabər öz milli mentallığını, öz milli "məni" çalarlarını qoruyub saxlamaqdır".

İ.Hüseynov qeyd edib ki, bütün dünyaya səpələnmiş 50 milyondan artıq azərbaycanlıyı vahid ideallar naminə səfərbər etmək, birləşdirmək üçün azərbaycançılıq ideyası əvəzsizdir: "Çünki milli mənsubiyyətdən, harada məskunlaşmasından, hansı ölkədə yaşamasından asılı olmayaraq, özünü azərbaycanlı hesab edən hər bir insan üçün azərbaycançılıq, ilk növbədə möhkəm istinad mənbəyi, ideoloji bünövrə olaraq qəbul edilir. Azərbaycançılıq ideyasının gücünü, nəyə qadir olduğunu, milli birliyin, həmrəyliyin qüdrətini 44 günlük Vətən müharibəsində hər birimiz çox yaxşı müşahidə etdik. Bunu tək biz yox, bütün dünya ictimaiyyəti gördü. Məhz bizim birliyimizin, həmrəyliyimizin, azərbaycançılıq ideyasının qələbəyə nail olmağımızda əsas, həlledici rol oynadığına hamı şahid oldu. Ona da hər kəs şahid oldu ki, qazan-

dığımız qələbə, torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi dünyanın harasında, hansı ölkəsində yaşamasından asılı olmayaraq, hər bir azərbaycanlıya qürur hissi yaşatmaqdadır. Çünki hər kəs gördü və başa düşdü ki, bütün dünya azərbaycanlılarının milli iftixar yeri olan bir Vətəni var və bu, Azərbaycanıdır. Hər kəs əmin oldu ki, bizi məhz azərbaycançılıq ideyası həmin Vətən uğrunda birləşdirir və daha da güclü, qüvvətli, qüdrətli edir".

Politoloqun sözlərinə görə, dünya ictimaiyyəti 44 günlük savaş dövründə gördü ki, xalqımız, məhz azərbaycançılıq ideologiyasına sadiq qalaraq, Vətən sevgisi, torpaqlarımızın bütövlüyü uğrunda birləşərək, Azərbaycanın ərazilərini işğaldan azad etdi, işğala son qoydu: "Bütün dünya gördü və əmin oldu ki, Azərbaycançılıq ideyası, vətən sevgisi bizi birləşdirdi, həmrəyliyimizi təmin etdi və düşmən üzərində qələbəmizə ən qısa zamanda nail olduq. Zəfər qazandıq. Azərbaycançılıq ideyası sayəsində bütün dünya azərbaycanlıları məhz Azərbaycanın haqq səsinə səs verdi. İndi artıq hər kəs əmindir ki, azərbaycançılıq ideyası xalqımızın birliyini, həmrəyliyini, qələbələrimizi və uğurlarımızı şortlandırır...".

Yegənə BAYRAMOVA

Regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmin edilməsi ən vacib məsələlərdən biridir. Xüsusilə, Azərbaycanla Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşdırılması beynəlxalq birliyin diqqət mərkəzindədir. Bu məqsədlə indiyə qədər bir sıra görüşlər keçirilib, bəyanatlar imzalanıb. Lakin

müxtəlif beynəlxalq tədbirlər ərəfəsində və ya ondan sonra erməni tərəfi müxtəlif təxribatlara əl atır. Bu yanaşma Ermənistan

üçün artıq ənənə halına çevrilib. Bu dəfə isə ermənilər Böyük Britaniyada keçirilən Avropa Siyasi Birliyinin 4-cü Zirvə toplantısın-

dan sonra hərbi təxribat törədib. Belə ki, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin məlumatına görə, iyulun 20-si saat 22:10 radələrində

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri Basarkeçər rayonunun İstisu yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərindən

Azərbaycan Ordusunun Kəlbəcər rayonunun İstisu yaşayış məntəqəsi istiqamətində yerləşən mövqelərini ırıçaqlı silahlardan atəşə tutub. "Bölmələrimiz tərəfindən qeyd olunan istiqamətdə adekvat cavab tədbirləri görüldü", - deyə məlumatda qeyd olunub.

Növbəti hərbi təxribat...

Ermənistan təlimatı kimdən alır?

Nazir: Ermənistanın təxribatları onun üçün yaxşı heç nə vəd etmir

Göründüyü kimi, Azərbaycan regionda sülhün təmin olunması istiqamətində təşəbbüslər göstərsə də, erməni tərəfi davranışları ilə sülhün maraqlı olmadığını nümayiş etdirir. Nəzərə alaraq ki, Böyük Britaniyada Avropa Siyasi Birliyinin sammiti çərçivəsində Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə görüş təklifindən imtina edib. Paşinyanın bu görüşdən qaçması rəsmi İrəvanın gerçək siması göstərir. Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov da mediaya açıqlamasında bildirib ki,

Azərbaycan ilə Ermənistan arasında bir-birinin suverenliyi, ərazi bütövlüyü və beynəlxalq sərhədlərinin qarşılıqlı tanınması və hörmət olunması əsasında münasibətlərin normallaşdırılması regionda davamlı sülh və sabitliyin təmini üçün yeganə yoldur. Azərbaycan bu istiqamətdə beynəlxalq tərəfdaşlarla dialoqu və qarşılıqlı fəaliyyəti davam etdirməyə hazır olduğunu dəfələrlə təsdiqləyib. Lakin Ermənistanın hərbi təxribat törətməsi hansı mət-

Ermənistanın təxribatları onun üçün yaxşı heç nə vəd etmir. "Hesab edirəm ki, bu, qəbuledilməzdir. Son aylar ərzində iki ölkə arasında sərhəddə stabil vəziyyətə müşahidə edirik. Normallaşma istiqamətində işlər aparılır. Aprel ayından başlayaraq delimitasiya ilə bağlı müsbət nəticələr görürük. Əgər Ermənistan tərəfi normallaşmağa, sülh əsasında özərində irəliləməklə istəyirsə, təxribatlardan çəkinməlidir. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri bütün sərhəd boyu tam üstünlüyə malikdir", - deyə nazir söyləyib.

ləblərdən xəbər verir? İlk növbədə, Ermənistan regionda vəziyyəti gərginləşdirməyə çalışmaqla münasibətlərin normallaşdırılması təşəbbüslərinə qarşı çıxır. Amma belə təxribatlar rəsmi İrəvanın özü üçün problemlər yaradacaq. Ermənistan müharibədə məğlub olub, ona görə də mövcud reallıqlarla barışmalı, razılaşmalara, o cümlədən beynəlxalq hüquq normalarına və götürdüyü öhdəliklərə əməl etməlidir. Regionda sülhün təmin olunması üçün

Təxribatda Fransa izi...

təşəbbüslər göstərən rəsmi Bakı tərəflər arasında tezliklə sülh sazişinin imzalanmasına çalışır. Amma Fransa, dünyadakı erməni lobbisi prosesi pozmaqda maraqlıdır və bunun üçün İrəvanı təxribatlara təşviq edirlər. Böyük Britaniyada Paşinyanın Fransa prezidenti Makronla görüşüb ondan təlimatlar alması da bunu təsdiqləyir. "Biz bir ay ərzində sülh sazişini imzalamağa hazırıq" deyənin rəsmi İrəvan gerçəkdə müxtəlif bəhanələrlə prosesi uzadı. Bunun da bütün məsuliyyəti Ermənistan hakimiyyətinin üzərinə düşür. Əgər Ermənistan təxribatlarından əl çəkərsə, anamlıdır ki, demir yumruq daha sort və ağır olacaq. Buna görə də, Paşinyan hakimiyyəti əvvəlki təcrübələrdən nəticə çıxarmalıdır. Azərbaycan öz təhlükəsizliyini yüksək səviyyədə təmin edir. Vəziyyətin qəsdən gərginləşdirilməsinə görə bütün məsuliyyət Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür. Ermənistanın danışıqlar prosesinə xələl gətirən bu kimi əməlləri beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən qəti olaraq rədd edilməli və qınanılmalıdır.

Ekspert: Təxribatların qarşısının alınmasının ən səmərəli üsulu düşmənin döyüş mövqelərinin darmadağın edilməsidir

Mövzu ilə bağlı hərbi ekspert Ədalət Verdiyev açıqlamasında bildirib ki, Ermənistan baş nazirinin Londonda Azərbaycan baş nazirini ilə görüşdən qaçması və daha əvvəl də Ermənistan iqtidarında təmsil olunan yüksək hərbi və mülki vəzifəli şəxslərin ərazi iddiaları və güc tətbiqi ilə bağlı səsləndirdiyi fikirlər bu gün Azərbaycan-Ermənistan şərti sərhədində baş verən təxribatlarda özünü göstərir: "Dəfələrlə atəşkəsin pozulması sonrasındakı ciddi və sarsıdıcı zərbələrə məruz qalan məğlub Ermənistan başına gələn fəlakətlərdən düzgün nəticə çıxarmır. Əksinə, regiondan kənar qüvvələr, xüsusilə də Fransanın maraqları çərçivəsində təxribatlardan əl çəkmir. Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Böyük Britaniyada Prezident İlham Əliyevlə görüşündən imtina etməsi fonunda belə bir atəşkəs pozuntusunun baş verməsi gözlənilən idi. Biz Paşinyanın Fransa prezidenti Emmanuel Makronla görüşündən

sonra Ermənistanın hərbi təxribatının şahidi olduq".

Ekspertin sözlərinə görə, bu təxribatların qarşısının alınmasının ən səmərəli üsulu düşmənin döyüş mövqelərinin darmadağın edilməsi, mövqə Azərbaycan üçün əhəmiyyət daşıyarsa, Azərbaycan ordusunun şəxsi heyətinin orada yerləşdirilməsi və bayrağımızın ucaldılmasıdır. "Əgər həmin mövqələr strateji əhəmiyyət daşıdırsa, daim atəş altında saxlanılmalı və düşmən əs-

gərlərinin yerləşdirilməsinə imkan verilməməlidir. Yalnız bundan sonra Ermənistan tərəfi atəşkəs pozuntusunun nə ilə nəticələncəyinə dair geniş təsəvvürlər əldə edə biləcək. Biz atəşkəs pozulan mövqeyə qarşı təmkinli davranmalı deyilik. Zərbə vaxtında endirilməlidir ki, Ermənistan tərəfi bundan nəticə çıxarsın", -deyə Ə.Verdiyev vurğulayıb.

Nardar BAYRAMLI

Mətbuat tariximizdə “Sovet Ermənistanı” qəzeti

əvvəli ötən sayımızda

“Sovet Ermənistanı” qəzetinin təşəbbüsü ilə respublikanın sənaye, nəqliyyat, müəssisə, kolxoz və sovxozlarında sosializm yarışlarının genişləndirilməsinə, qabaqcılların müterəqqi iş üsullarının geniş yayılmasına xüsusi diqqət yetirilirdi. Azərbaycan Respublikasının sə-nayə işçilərinin - Gümrü toxucuları ilə Gəncə toxucularının, İrəvan maşınqayırma zavodları ilə Bakı maşınqayırma zavodlarının, Qərbi Azərbaycan xalçaçıları ilə Azərbaycan xalçaçıları, Gümrü dəmir-yolçuları ilə Kutaisi paravozçuları, Zəngibasar-Naxçıvan, Qəmərl-i-Şə-rur, Sisian-Cəbrayıl, Basarkeçər-Gədəbəy, Üçmüdəzin-Abşeron, Axta-Yardımlı və digər rayon zəhmətkeşləri arasında sosializm yarış təşkil edilmişdi. Qəzet yarış barədə, bu yarışların gedişi və əldə olunan nəticələr haqqında vaxtaşırı yazılar dərc edirdi.

“Sovet Ermənistanı” qəzeti ötən əsrin 50-ci illərində çoxin şərəitdə fəaliyyət göstərmişdir. Ötən əsrin ikinci yarısından başlayaraq qəzetdə bir sıra sahələrdə yeniləşmə sahələrinə ciddi diqqət yetirilmişdir. Qəzetin ilk dəfə olaraq 1954-cü il yanvarın 17-dən 12-ci nömrəsindən etibarən gündəlik böyük formatda nəşri təmin edilmişdir. Amma belə bir xoş dövr uzun sürməmiş, bir müddətdən sonra qəzet yenidən həftədə dörd dəfə böyük formatda 4 səhifə həcmində öz fəaliyyətini davam etdir-mişdir.

Fəhlə-kəndli müxbirlərinin formalaşması və onların fəallığının artırılması məqsədi ilə müntəzəm olaraq fəhlə-kəndli müxbirlərinin qurultayları keçirilirdi. 1956-cı il noyabr ayının 30-da Ermənistan Ali Sovetinin iclaslar salonunda Ermənistan fəhlə-kəndli müxbirlərinin qurultayı keçirilmişdir. Qəzetin 1956-cı il 141-ci nömrəsində həmin qurultayın çağırılması və gedişinə dair “Ermənistan fəhlə və kəndli müxbirlərinin qurultayı” sərlövhəli yazıda ətraflı məlumat verilmişdir. Həmin məlumatdan

Cəlal Allahverdiyev
filologiya üzrə
fəlsəfə doktoru, dosent

aydın olur ki, noyabr ayının 30-da çağırılan və iki gün davam edən qurultayda partiya və ictimai təşkilatlardan, fəhlə-kəndli müxbiri, qəzet, jurnal və radio işçilərindən 518 nəfər nümayəndə qismində iştirak etmişdir. Qurultayda 7 nəfər azərbaycanlı nümayəndə də iştirak edirdi ki, bunlardan da “Sovet Ermənistanı” qəzetinin redaktoru Cəfər Vəlibəyov, qəzetin Gümrü bölgəsi üzrə müxbiri Əli Mirzəyevi, Keşişkənd bölgəsi üzrə müxbiri Ağa Ağayevi, Basarkeçər rayonundan Qəşəm Aslanovu, Üçmüdəzindən Aydın Vəliyevi, Qafandan Həsən Hüseynovu, Sisian-Həsən Məhərrəmovu göstərmək olar. Qurultayda

keçmiş İttifaq respublikalarının tanınmış mətbuat nümayəndələri, o cümlədən Bakıdan “Kommunist” qəzetinin redaktoru Xasay Vəzirov da iştirak etmişdir. Həmin qurultayda ermənidilli mətbuat orqanlarının uğurları qeyd edildiyi halda, Qərbi Azərbaycanda yeganə milli mətbuat orqanı olan “Sovet Ermənistanı” qəzeti isə müxbirlər hərəkətinə lazımı diqqət yetirilməməkdə, fəhlə və kolxozçuların qəzet səhifələrində çox az çıxış etdikləri bəhanə gətirilərək qərəzli tənqid hədəfinə çevrilmişdir. Əslində qəzetin tənqid hədəfinə çevrilməsinə heç bir əsas yox idi. Birincisi

erməni sovinist dairələri və müvafiq qurumları tərəfindən müxtəlif dövrlər nəşrlərə yaradılan əlverişli şərait Azərbaycan dilində çıxan bu mərkəzi mətbuat orqanına yaradılmışdır. Digər tərəfdən isə qəzet öz imkanları daxilində mövcud dövrün tələblərinə uyğun olaraq öz fəaliyyətini təmin edirdi. 1959-cu ildə jurnalistlərin vahid bir təşkilatda birləşməsi məqsədi ilə SSRİ Jurnalistlər İttifaqı yaradıldı. Bu baxımdan keçmiş İttifaq respublikalarında da jurnalistlər ittifaqları təşkil edilməyə başladı. 1959-cu il aprelin 6-da Qərbi Azərbaycan jurnalistlərinin birinci təsis qurultayı keçirildi. Qurultayda 280 nəfərdən artıq mətbuat nümayəndəsi təmsil olunmuşdur. Qurultayda bir çox respublikalardan, o cümlədən Azərbaycan Jurnalistlər İttifaqından “Bakı” axşam qəzetinin şöbə müdiri Sabir Məmmədov da iştirak və çıxış etmişdir. Azərbaycanlı nümayəndələrdən “Sovet Ermənistanı” qəzetinin redaktoru Cəfər Vəlibəyov, Basarkeçər rayonunda çıxan “Bolşevik uğrunda” qəzetinin redaktoru İsmayıl Əliyev də çıxış etmişdir. Qurultayda Qərbi Azərbaycanın mətbuat cəbhəsindəki vəziyyəti təhlil edil-

mişdir. “Sovet Ermənistanı” qəzetində qurultayın gedişi barədə geniş məlumat verilmişdir. Qərbi Azərbaycanda medianın inkişaf istiqamətləri göstərilmiş və jurnalistlərə tövsiyələr verilmişdir. Gənc jurnalistlərin ideya səviyyəsini, onların yaradıcılıq təşəbbüsü-nü inkişaf etdirmək, jurnalistikanın problemləri onun forma, üslub janrlarını genişləndirmək və bu sahəyə dair bir sıra məsələlər Jurnalistlər İttifaqının qarşısında duran ön mühüm vəzifə idi.

1957-ci ildə Qərbi Azərbaycanda 10 respublika qəzeti nəşr edilirdi ki, bunların da birdəfəlik tirajı 204500 nüsxə, bundan başqa 4 şəhər, 29 rayon qəzeti, 8 çoxti-

rajlı qəzet, 11 jurnal çıxırdı ki, bunların da birdəfəlik tirajı 58000 nüsxə təşkil edirdi. Respublikada Azərbaycan dilində cəmi bir gündəlik mərkəzi qəzet və iki rayon qəzeti nəşr edilirdi. Qərbi Azərbaycanda mətbuatın inkişafı üçün böyük imkanlar yaradıldığı, ilbəl yeni qəzet və jurnallar çap edildiyi halda Azərbaycan dilli yeganə mərkəzi mətbuat orqanı olan “Sovet Ermənistanı” qəzeti və cəmi 4-5 rayonda çap edilən bölgə qəzetlərinin Azərbaycan şöbələri bu qayğılardan məhrum idi. Ermənistanın müvafiq qurumları tərəfindən Rusiyanın Moskva, Sankt-Peterburq, Kiyev şəhərinin universitetlərində peşəkar jurnalistika və mətbuat məsələləri üzrə yüksək ixtisaslı elmi kadrlar hazırlamaq, hətta keçmiş İttifaqın nüfuzlu qəzetlərinin redaksiyalarında təcrübə keçmək üçün erməni millətindən olan gənclər göndərildiyi halda, bir nəfər də olsun azərbaycanlı nə təhsil almağa, nə də bu məqsədlə əzamiyyətə göndərilirdi. Bu ayrışdırıcılıq mətbuat işçilərinin təltif edilməsində də özünü göstərirdi. Məsələn, 1962-ci il 5 may “Pravda” qəzetinin 50 illiyi və mətbuat günü ilə bağlı Qərbi Azərbaycanda

fəaliyyət göstərən bir sıra mətbuat, nəşriyyat, radio və televiziya işçilərinin bir qrupu SSRİ orden və medalları ilə təltif edildiyi halda, onlardan yalnız bir nəfər azərbaycanlı, “Sovet Ermənistanı” qəzetinin redaktor müavini S.Şərifov “Əməkə də fərqlənməyə görə” medalı ilə təltif edilmişdir. Ermənilərdən isə bir nəfəri “Lenin” ordeni, 4-ü “Şərəf” nişanı, 18-i Əmək igidliyinə görə, 14-ü Əməkə də fərqlənməyə görə medalı ilə təltif edilmişdir. Fəxri fərmanla təltif edilmiş 117 nəfərdən isə 3 nəfəri azərbaycanlı idi. Bunlardan Əliyev Lətifə Rəcəb qızı (“Sovet Ermənistanı” qəzetinin korrektor), Əsgərov Rza İbrahim oğlu (“Sovet

si həmin illərdə qəzetin keçdiyi inkişaf yolu haqqında geniş təsəvvür yaradır. Qəzetin ilk səhifəsində Ermənistan KP MK-nın, Ermənistan SSR Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti və Ermənistan SSR Nazirlər Söve-tinin təbrik məktubu dərc edilib. Təbrik məktubunda deyilir: “Ermənistan Kommunist Partiyasının Mərkəzi Komitəsi, Ermənistan SSR Ali Sovetinin Rəyasət Heyəti və Ermənistan SSR Nazirlər Söve-ti “Sovet Ermənistanı” qəzetinin redaksiyasını, müəlliflər kollektivini, bütün oxucularını qəzetin 50 illiyi münasibətilə səmimiyyətlə təbrik edir və salamlayırlar, fəhlə-kəndli müxbirlərinə öz şərfəli vəzifələrini yerinə yetirməkdə yeni-yeni yaradıcılıq müvəffə-qiyyətləri arzulayırlar”. Bolşevizm və kommunizm bayrağı arxasında bu cür saxta və yalançı təbrikin səsləndirilməsi əslində Qərbi Azərbaycanda ana dilində yeganə mərkəzi mətbuat orqanı olan “Sovet Ermənistanı” qəzetinə qarşı edilən haqsızlıqları ört-basdır etməkdən ötrü gözəl vasitə idi. Qəzetin bu münasibətlə çıxan xüsusi nömrəsində “Sovet Ermənistanı” qəzetinin nəşri tarixi ilə bağlı məlumatlar, qəzetin baş redaktorunun və əsas yaradıcı heyətinə mənsub, eyni zamanda keçmiş əməkdaşların xatirələri, fikir və düşüncələri yer almışdır.

1971-ci ildə “Sovet Ermənistanı” qəzeti özünün 50 illik yubileyini mətbuat, radio və televiziya işçiləri, fəhlə-kəndli müxbirləri, İrəvan şəhər ictimaiyyətinin tanınmış nümayəndələrinin iştirakı ilə təntənəli şəkildə qeyd olunmuşdur. Qəzetin redaktoru Həbib Həsənov “Sovet Ermənistanı” qəzetinin bu dövr ərzində keçdiyi yarımsərlilik şərfəli yolu haqqında məruzə etmiş, qəzetin Qərbi Azərbaycanda Azərbaycan ictimai, ədəbi-mədəni həyatında oynadığı rolun əhəmiyyətini qeyd etmişdir. Keçmiş SSRİ Ali Sovetinin deputatı İsa Ahiyev çıxışında yaradıcı kollektivə uğurlar arzulamışdır. Qəzetin 50 illik yubileyində Azərbaycan, Gürcüstan və başqa respublikalardan gəlmiş qonaqlar, aparıcı mətbuat orqanlarının nümayəndələri, qəzet və jurnalların redaktorları, elm və mədəniyyət xadimləri iştirak etmişdir. Bakıda Azərbaycan dilində çıxan “Kommunist” qəzetinin redaktoru Ağababa Rzaev, Gürcüstanda çıxan “Saxalxo qanatləba” qəzetinin redaktoru A.Mşvelidze və başqaları yubileyi təbrik etmişdilər. Qərbi Azərbaycanda salnaməsinə öz səhifələrində tarixə çevirən “Sovet Ermənistanı” qəzetinin tari-

xində yubiley ili xüsusilə yaddaqalan olub. Yubiley münasibətilə 1971-ci ildə qəzet SSRİ Ali Sovetinin Rəyasət Heyətinin fərmanına əsasən “Şərəf nişanı” ordeni ilə təltif edilmişdir. Bu fərman 50 illik fəaliyyəti dövründə qəzetə və onun əməkdaşlarına verilən ən yüksək qiymət idi. “Sovet Ermənistanı” qəzetinin 22 oktyabr 1971-ci il tarixli 50 illik yubiley nömrəsi nəfis tərtibatı və rəngarəng informasiya zənginliyi ilə seçilir. Yubiley münasibəti ilə “Sovet Ermənistanı” qəzetinin jurnalistlərindən və əməkdaşlarından bir qrupuna uzun illər qəzetdə səmərəli fəaliyyətinə görə qəzetin redaktoru Həbib Həsənov, məsul katibi İsrail Məmmədov, qəzetin keçmiş redaktoru Cəfər Vəlibəyov, şöbə müdiri Rza Əsgərov Əməkə də jurnalist adına layiq görülmüş, şöbə müdiri Əsgər Əsgərov, şöbə müdiri Cəlil Hüseynov, şöbə müdiri Tofiq Məmmədov, xüsusi müxbirlər Abdulla İbrahimov, Dadaş Orucəliyev, böyük ədəbi işçi Sabirə Qurbanova, korrektor Məmməd Əkbərov, linotipçi Məhərrəm Sultanov, makinaçı Laləzar Novruzova isə fəxri fərmanla təltif edilmişdilər.

XX əsrin 30-cu illərində bir müddət qəzetin redaksiyasında işləmiş, sonralar isə uzun müddət qəzetin redaktoru vəzifəsində çalışmış Cəfər Vəlibəyov qəzetdə dərc edilmiş “Qardaşlıq rəmzi” adlı məqaləsində bu mətbuat orqanına verilən ictimai dəyəri bu fikirləri ilə belə yekunlaşdırır: “Sənin qəzetinin, onun qəzetinin, mənim qəzetimin, hamının sevdiyi qəzetin 50 illik yubileyi əfəsinə “Şərəf nişanı” ordeni ilə təltif edilməsi, onun yarıməsrlilik işinə verilən ən yüksək qiymətdir”.

Maraqlı faktlardan biri də Azərbaycanın görkəmli şair və yazıçılarının, elm xadimlərinin, tanınmış ziyalıların qəzetə göndərdiyi təbrik məktublarıdır. Qəzetin yubileyi münasibəti ilə buraxılmış xüsusi nömrəsində Azərbaycanın Xalq yazıçısı Mirzə İbrahimovun “Yaşa və çiçəkləri”, yazıçı Nuru-din Babayevin “Ürəkənd-ürəyə”, Xalq şairləri Məmməd Rahimin “Dostluq gülzarında”, Süleyman Rüstəmin “Söz gülüstanı” başlığı ilə dərc olunmuş təbrik məktublarında bu mətbuat orqanı 50 ildə keçdiyi şərfəli yolu qiymət verərək “Sovet Ermənistanı” qəzetinin nəinki Qərbi Azərbaycanda, eyni zamanda regionda milli mədəniyyətimizin, ədəbiyyatımızın, incəsənətimizin təbliğində və inkişafında böyük rol oynadığını yüksək dəyərləndirmişlər.

davamı növbəti sayımızda

Pərvanə Məmmədova Kəlağayı: Vətənpərvərlik mövzusunda yazılan şeirlərimin əksəriyyətində qürur var

Yazıçı, araşdırmaçı Pərvanə Məmmədova “Kəlağayı” imzası ilə tanınır. Şəkiddə yaşayıb-yaradan və Şəki Tibb Kollecinə çalışan Pərvanə xanımın özü üçün bu təxəllüsü seçməsi heç də təsadüfi deyil. Elinə-obasına, milli-mənəvi dəyərlərinə, adət-ənənələrinə kö-nüldən bağlı olan yazıçı bu bağlı-lığı və sayğısını hər zaman öz yaradıcılığında əks etdirir.

Onun ideya müəllifi və tərtibatçısı olduğu, Azərbaycanın suverenliyini, bütövlüyü uğrunda canından keçmiş şəhidlərin şərfəli ömür yolundan bəhs edən “Vətən məcnunları” kitabının I hissəsi 2023-cü ildə, II hissəsi isə 2024-cü ildə işıq üzü görərək ictimaiyyətə təqdim edilib. Kitabda gənc nəslin- Şəki Tibb Kollecinin tələbələrini müxtəlif şöhidlərimiz haqqında esseləri toplanıb. Pərvanə xanımla söhbətimizin mövzusu da elə bu yəndə oldu. Müəllif deyir ki, layihənin yaranma ideyası elə 2020-ci ildə qazandığımız böyük Zəfərlə yaranıb:

“İlk dəfə yazılarım 2019-cu ildə “Həkimlərin söz dünyası” adlı antologiyasının II hissəsinə salınanda düşündüm ki, orta tibb işçilərinin də yazılarında topla hazırlamaq yaxşı olardı. 25 ildən artıqdır ki, işlədiyim Şəki Tibb Kollecinə vaxtaşırı müxtəlif nominasiyalar üzrə müsabiqələr təşkil edirdim. Tələbələrini yaxşı yazılar yazdıqlarının şahidi olmuşdum. 2020-ci ili tariximizə silinməz izlərlə həkk

edən 44 günlük “Vətən müharibəsi” ruhumuza, könlümüze hopdu-kədəriylə də, sevinciylə də... O ruh halı ömrümüzün, fəaliyyətimizin hər anına yansdı zamanla... Təşkilatçısı olduğum “Sən qalib-sən, Azərbaycan!” adlı müsabiqə Böyük Zəfərimizə həsr edilmişdi. Ondən sonra qərar verdim ki, Vətən torpaqlarını işğaldan azad edən

rəşadətli, müzəffər ordumuzun əsgər və zabit heyəti, şəhidlərimiz haqda bir kitab da tərtib etməliyəm. “Vətən məcnunları” ideyası belə yarandı”.

- Niyə “Vətən məcnunları”?
- “Vətən məcnunları” ifadəsi millətin varlığını, onun dilini, tarixini, bayrağını zamandan-zamana daşıyan əbədiyyət yolçularından olan, xalqımızın yetirdiyi böyük şəxsiyyət, çağdaş Azərbaycanın,

bütün Türk dünyasının sevimli şairi Bəxtiyar Vahabzadənin “Vətən marşı” şeirindəndir.

Şəhidlərimiz, qazilərimiz mənimçün bərelərdə əfsanəvi filmlərin çəkilməsinə, şeirlər, dastanlar, hekayələr, romanlar yazılmasına layiq “VƏTƏN AŞİQLƏRİ-VƏTƏN MƏCNUNLARI”dır! “Vətən məcnunları”nın I cildi işıq üzü gördəndən sonra anladım ki, silsilə davam etməlidir-hər bir şəhid, hər bir qazi öz adının əbədləşdirilməsinə haqq qazanıb! Bu haqqı bir az da biz-bütün Azərbaycan xalqı onlara mənən borclu-yuq... Onlar bizim övladlarımızdır!

- Tələbələr esselərini yazanda hansı mənbələrə istinad ediblər?

- Müsəbiqə şərtlərindən biri belə idi ki, hər tələbə öz kəndinin, öz rayonunun şəhidini tanımaq məqsədilə video, təqdimat, yazı şəklində məlumat hazırlamalıdır. Yazıların əksəriyyəti şəhid ailələri ilə əlaqə yaradılaraq qələmə alınıb. Xronoloji məlumat öz yerində, müəlliflər şəhid ailələrinin, qazilərin hissələrini də oxucuya çatdırmağa cəhd edirlər... “O hissələr olduğu kimi yazılda əks olunubmu?”-deyə soruşsanız, bax buna cavabım yoxdur. Bəzən yaşananlar dilə gəlmir, sözə sığmır axı.

- Kitabların çapında dəstək olanlar varmı?

- Şəki Tibb Kollecinə uzun müddət səmərəli, qüursuz fəaliy-

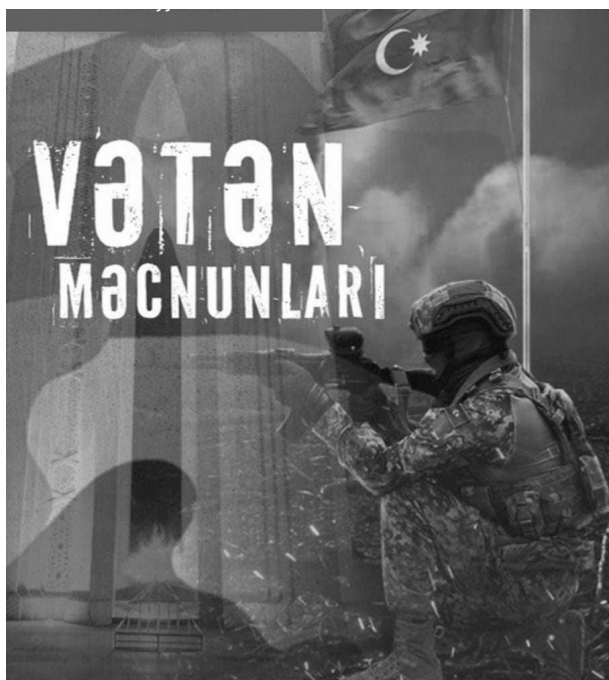
yət göstərən Məmmədov Zəhid və həyat yoldaşı Məmmədova Səidə xanım mənəvi dəstəklərini göstər-dilər, övladları Elvin və Pərvin Məmmədov qardaşlarının sayəsində kitabın I və II cildi işıq üzü gör-dü.

- Bildiyim qədərli qazilərimiz haqqında da kitab hazırlanır. O kitabın istiqaməti necə olacaq: qazilərimizlə müsahibələr, yoxsa onların haqqında oçerklər, essələr?

- Bəli, növbəti kitabımız qazilər haqqındadır. Şəki Tibb Kollecinin həkim, müəllim, tələbə kollektivi qazilərdən əldə etdikləri məlumatlar əsasında oçerklər, essələr hazırlayırlar. Müharibə dövründə zamanın hər saniyəsinə dəyər verən, peşəsinin ağırlığını öz çiyində şərfəli daşıyan həkimlər, tibb bacıları, tibb qardaşları demir yumruq kimi birləşərək qəhrəman hərbiçilərimizi həyatda saxlamaq uğrunda mübarizə aparıb, yüksək diqqət və qayğı göstər-rib, Vətənə və yaralı əsgərlərə xidmət ediblər. Bu gün isə müqəddəs peşənin davamçıları şəfəqli sözləri ilə yod qoxusunu ədəbiyyatda daşıyıblar. Və bunu söyləməkdən qürur duyuram: “Tibb işçiləri

ehtiyatda olan əsgərlərdir!” Bu ki-tabların ərşəyə gəlməsində əsas məqsəd şəhidlərin xatirəsini əbədləşdirmək, şəhidlərimizi, qazilərimizi gələcək nəsillərə, tanıtmaq-dır.

Əksəriyyəti gənc olan müəllif-

lərin (tələbələrini) milli köklərimizə bağlılığı, vətənpərvərliyi, dövlətçiliyə sədaqəti onların milli ruhda böyüdüklərini göstərir. Vətənpərvər mövzulara müraciət edən, şəhidlərimizin, qazilərimizin həyat hekayələrini xalqımıza çatdırmaq sahəsində yaradıcı işlər görən həkimlərə, müəllimlərə, gələcək tibb işçilərinə, məzunlara öz dərin tə-

şəkkürümü bildirir, bütün Azərbaycan şəhidlərinin müqəddəs ruh-u qarşısında ehtiramla baş əyirəm!

- Pərvanə xanım, şəhid əmanəti, qazi ömrü yaradıcılığınızdan hansı xətt ilə keçir?

- Ömür-gün yoldaşım I Qarabağ müharibəsi qazisidir. Dərk edərək, anlayaraq yoldaş oldum bir şərfəli qazi ömrünə... Bu xalqın övladiyam... Bu Vətənin qızıyam. Xalqımın ağırları ağırm, sevinci sevincimdir. Bu hissələrin yazıçısının yaradıcılığında necə yer edibse, o cür yaşamışam. İndi sizlərlə söhbət edərkən heç vaxt ağlıma gəlməyən bir məqamı anladım: vətənpərvərlik mövzusunda yazılan şeirlərimin əksəriyyətində qürur var. Hətta Vətənimin kədərinə ağlayaraq yazdığım şeirlər də bu qürurdan

öz nəсібini alıb. Tarixdəki bütün şəhirlərlə-istər yağı düşmənin si-nəsinə çəkdiyi dağlarla, istərsə də Böyük Zəfərimiz kimi şanlı qələbələrə bu Vətən mənim Vətənimdir! Qürurluyam “Azərbaycanlıyam!” deyə bildiyimə görə!

Şahanə MÜŞFİQ

Görkəmli şair-dramaturq, ictimai xadim Hidayət Orucovun “İrəvanda yanan çıraq” bürpə-dəli mistik tarixi pyesi əsasında Cəfər Cəbbarlı adına İrəvan Dövlət Dram Teatrının hazırladığı tamaşa dünən Azərbaycan Dövlət Akademik Milli Dram Teatrının səhnəsində paytaxt tamaşaçılarına təqdim edildi.

Azərbaycan Səfəvi dövlətinin qurucusu və ilk hökmdarı Şah İsmayıl Xətəinin İrəvan qalasının valisi Rəvanqulu xana əbədiyyət rəmzi kimi əmanət etdiyi çırağın tarix-çəşindən qaynaqlanan əsərdə erməni millətçilərinin xalqımıza qarşı törətdiyi soyqırımı və deportasiyaların anatomiyasına dərinləndirən nüfuz edilib.

Sovet epoxasının sonuna yaxın İrəvanda yaşayıb-yaradan (müəllifin prototipi kimi qavranılan) azərbaycanlı yazıçı Sultan Oğuzun bu mövzuda yazdığı “İrəvanda yanan çıraq” tarixi əsəri quduzlaşmış və xalqımızın Qərbi Azərbaycanda

“İrəvanda yanan çıraq” Bakı səhnəsində

milli varlığına qənim kəsilmiş erməni millətçilərinin o dəvədə hid-dətləndirir ki, ona şirnikləndirici tə-

lə qururlar. Düşmənlər Şah İsmayılın İrəvanda yandırdığı çırağı öz adlarına çıxıqlarına görə həqiqəti tarixi romanda canlandıran yazıçını öz xalqının gözündən salıb sıradan

çıxarmaq üçün hiyləyə əl atır, əsəri keçmiş ittifaq dövlətinin ən yüksək mükafatına təqdim edirlər. Mübariz

sənətkar düşmənlərin niyyətinin qarşısını kəsmək, tarixi həqiqəti xilas etmək üçün bu plana qarşı çıxır, mükafat almaqdan imtina edir.

Tamaşa boyu Şah İsmayılın ru-

hu dəfələrlə peyda olub xalqımızı düşmənlərin xəyanətlərinə qarşı ayıq-sayıq və döyüşkən olmağa

səsləyir. Milli varlığımıza açıq-gizli təcavüzlərdə erməni qadınlarının şeytani rolu tamaşada incə ştrixlərlə əksini tapıb. Əsərin sonunda İrə-

vanda söndürülmüş çırağımızın Bakı səhnəsində tənənə ilə şölə saçması Ermənistanın xəyanətkar siya-

sətinin məğlubiyyətinin təmsali kimi canlanır. Tarixi prosesin kəsilməzliyi, türk soyuna qarşı erməni düşmənci-

liyin zaman-zaman təkrarlanmasının səhnə təcəssümü olan bu mistik-psixoloji pyesə müasir dramaturji üsullarla - fasiləsiz hərəkət, mürəkkəb xoreqrafik müşayiət, dünənə bugünün iç-içə təqdimatı səpkisində verilən quruluş erməni xislətinin dərinləndirən, əhatəli açılmasına xidmət edir.

Çağdaş teatr sənətimizə orijinal səhnə əsəri kimi daxil olan tamaşaya istedadlı rejissor Gümrəh Ömər quruluş verib. Əsərin baş qəhrəmanları Sultan Oğuzu Natiq Həziyev, Şah İsmayıl Xətəini Zəki Fətəliyev, rollardan Fəridə Müd-vər Nemətova, Usub kişini Niya-məddin Səfəraliyev, erməni qızları Nairanı Naibə Nemətova, Qarınanı Elnarə Heydərova məharətlə canlandıırırlar. Digər rollar da tamaşanın uğurunu təmin edir.

Tamaşa yüksək ənsəqlə keçdi. Sonda tamaşaçılar müəllifi və yarıdıcı heyəti davamlı alqışladılar.

Tahir AYDINOĞLU

Bayden estafeti Kamala Harrisə verir

ABŞ Prezidenti Cozef Bayden prezident seçkilərində iştirakdan imtina edib. O, bununla bağlı sosial mediadakı hesabında bildirib. “Yenidən seçilmək niyyətim olsa da, geri çəkilməyim, partiyam və ölkəmin maraqları naminə bütün diqqətimi prezident kimi vəzifələrimin icrasına yönəltməyim ən doğrusudur”,- deyə Bayden qeyd edib. ABŞ Prezidenti bu addımı iyunun 27-də əsas rəqibi Donald Trampa debatda uğursuz çıxışından sonra Demokratlar Partiyasından gələn təzyiqlər nəticəsində atıb. Trampa qarşı sui-qəsd cəhdi Baydenlə müqayisədə onun reytingini daha da yüksəltdib.

Seçki yarışından çəkilən Bayden...

Seçki yarışından geri çəkilən ABŞ Prezidenti Co Bayden prezident seçkilərində Demokratlar Partiyasının namizədi olaraq vitse-prezident Kamala Harrisə dəstəklədiyini açıqlayıb. ABŞ Prezidenti qeyd edib ki, bu, onun ver-

diyi ən yaxşı qərarıdır. Kamala Harris də noyabrda keçiriləcək prezident seçkilərində Demokratlar Partiyasından namizədliyini irəli sürmək niyyətində olduğunu bildirib. “Prezident Co Baydenin dəstəyini almaqdan qü-

rur duyuram və namizədliyimi irəli sürmək niyyətindəyəm”, - deyə Harris qeyd edib.

CNN teleradio kompaniyası öz mənbələrinə istinadla məlumat yayıb ki, ABŞ-in vitse-prezidenti Kamala Harris iyunun 21-də Prezident Cozef Baydenin seçki yarışından çıxışını elan etdikdən və bu posta onun namizədliyini də-

təklədikdən sonra demokratlarla telefon danışqlarına on saatdan çox vaxt sərf edib. Məlumatla görə, Kamala Harris gün ərzində 100-dən çox siyasətçiyə zəng edib. O, həmçinin Cozef Baydenlə bir neçə dəfə əlaqə saxlayaraq bu məsələ ətrafında onunla fikir mübadiləsi apə-

Tramp isə Kamala Harrisə qalib gəlməyin daha asan olacağını düşünür

rib. Qadın siyasətçi hər söhbətində dəstəyə görə Cozef Baydenə minnətdarlığını ifadə etsə də, na-

mizədliyi haqq etmək üçün söylə-rini əsirgəməyəcəyini vurğulayıb.

Tramp: Baydenin ətrafında olanlar bildirdilər ki, o, prezident olmağa uyğun deyil

ABŞ-in keçmiş prezidenti, Respublikaçılar Partiyasının prezident seçkilərindəki namizədi Donald Tramp da ABŞ Prezidenti Co Baydenin seçki mübarizəsindən çəkilməsinə reaksiya verib. O, Baydenin

prezidentliyə namizədliyinin uyğun olmadığını bildirib: “Onun ətrafında olan hər kəs, həmçinin həkimləri və media bildirdi ki, o, prezident olmağa uyğun deyil və heç zaman da olmayıb. Biz onun prezidentliyinə

görə çox əziyyət çəkəcəyik, lakin onun vurduğu zərər çox tez aradan qaldırılacaq?”. Tramp “NBC News” kanalına müsahibəsində deyib ki, ABŞ tarixində ölkəsinə bu qədər zərər verən ikinci prezident olmayıb və Bayden, ABŞ-in bu günə kimi hakimiyyətdə olmuş ən pis prezidentidir.

CNN-ə müsahibəsində isə Tramp Kamala Harrisə qalib gəlməyin daha asan olacağını açıqlayıb.

ABŞ Konqresinin Nümayəndələr Palatasının sədri Mayk Conson da hesab edir ki, ABŞ-in vitse-prezidenti Kamala Harrisin seçkilərdə namizədliyi demokratların mövqeyini gücləndirməyəcək. Çünki o, hazırkı dövlət başçısı Co Baydenin uğursuz siyasətinin həmmüəllifi olub. “Demokratlar Partiyasının perspektivləri Bayden administrasiyasının uğursuzluqlarının həmmüəllifi olan vitse-prezident Kamala Harrisə yaxşılaşmayacaq”, - deyə o qeyd edib. Conson, həmçinin

Mayk Conson: Kamala Harrisin namizədliyi demokratların mövqeyini gücləndirməyəcək

nin qeyd edib ki, Harris Baydenin prezidentlik vəzifələrini yerinə yetirə bilməməsi barədə məlumatlı olub və bunu ört-basdır edib.

Onu da qeyd edək ki, seçki yarışını dayandırdığını elan edən ABŞ Prezidenti Co Bayden vəzifəsini vaxtından əvvəl tərk etmək niyyətində deyil. Bu barədə Ağ evin mətbuat katibi Endryu Beyts bildirib. O deyib ki, Bayden ən yüksək dövlət postunu vaxtından

əvvəl başa vurmağı planlaşdırır: “Bayden partiyanın maraqları naminə seçki yarışını tərk etmək qərarına gəldiyini bildirmişdi. O söz verib ki, səlahiyyət müddəti başa çatana qədər bütün diqqətini özünə düşən vəzifələri yerinə yetirməyə çalışacaq”. Donald Tramp isə hesab edir ki, ABŞ Prezidenti Co Bayden dövlət başçısı postuna namizəd olmayacağı təqdirdə, ölkəni idarə edə bilməyəcək.

Obama Harrisin namizədliyinə “yox”, Klinton isə “hə” deyir

Bu arada Birləşmiş Ştatların sabiq prezidentləri Barak Obama və Bill Klinton Prezident Co Baydenin noyabrda keçiriləcək prezidentlik yarışından çıxmaq qərarına reaksiya veriblər. Co Baydeni Birləşmiş Ştatların ən ardıcıl siyasət yürüdən prezidentlərindən biri və ən yüksək səviyyəli vətənpərvər adlandırılan Barak Obama qeyd edib ki, o, ABŞ-ı Donald Tramp administrasiyasını xarakterizə edən dörd illik

xaos, yalan və parçalanmadan uzaqlaşdırıb. Bununla belə, sabiq Prezident Kamala Harrisin namizədliyini dəstəkləməkdə çətinlik çəkdiyini bildirib.

Bill Klinton isə bəyanatında Co Baydenin qeyri-adi xidmət karyerasını Amerikanı görməmiş pandemiyanı çıxaran, milyonlarla yeni iş yerləri yaradan, dağılmış iqtisadiyyatı yenidən quran, demokratiyamızı gücləndirən və ABŞ-in

dünyada mövqeyini bərpa edən prezidentlik ilə başa vurduğunu deyib. Onun və həyat yoldaşı Hillari Klintonun birgə bəyanatında deyilir: “Biz milyonlarla amerikalının Prezident Baydenə gördüyü bütün işlərə görə təşəkkür etməklə, onun Amerikanın müdafiəsində durmaq, “Şimal Ulduzu”nun həmişə ölkə üçün ən yaxşı olduğunu bildirmək üzrə fikirlərinə şükür edirik”.

Obamadan fərqli olaraq, Klinton ailəsi Kamala Harrisə dəstəkləyib və onun seçilməsi üçün əlindən gələni əsirgəməyəcəyini bildirib.

Demokratlar çevrəsinin ən nüfuzlu ailələrindən biri, maliyyəçi Corc Soros və onun oğlu - “Açıq cəmiyyət” fondunun sədri Aleks də ABŞ-in hazırkı Prezidenti Cozef Baydenin seçki yarışından çıxmasından sonra vitse-prezident Kamala Harrisin dövlət başçısı postuna namizədliyini dəstəkləyib. Bu barədə Aleks Soros özünün sosial media hesabında yazıb. “Biz Kamala Harrisin arxasında birləşməli və Donald Trampı məğlub etməliyik. O, mümkün

olan ən yaxşı və ən bacarıqlı namizəddir”, - deyə Aleks Soros bildirib. “The Wall Street Journal” qəzetinin məlumatına görə, demokratların ən böyük donorlarından biri olan 93 yaşlı amerikalı milyarder Corc Soros da Kamala Harrisin seçki yarışında iştirakını dəstəkləyib. Qeyd edək ki, Soros ailəsi ABŞ-in hazırkı dövlət başçısına dəstək üçün böyük maliyyə ianələri ilə tanınır. Ailə namizədlər arasında baş tu-

Soros Trampın məğlub olmasına çalışacaq

tan debatdan sonra Cozef Baydeni dəstəkləyən təşkilat 5 milyon dollardan çox ianə ödəyib. Soroslar, həmçinin yanvar ayında həmin təşkilata 60 milyon dollar köçürmüşdü.

N. BAYRAMLI

Parçalanmış parlament...

Fransanı mövcud böhrandan xilas edə bilməyəcək

Fransada parlamentin tam mənzərəsi formalaşdırılıb və koalisiya hökumətinin qurulması prosesinə start verilir. Milli Assambleyanın 577 deputatının seçildiyi rəsmən açıqlanıb. “Yeni xalq cəbhəsi” ittifaqı iyulun 18-də ilk plenar iclası keçirilən parlamentdə

xalq cəbhəsi” ittifaqı əbəddarlıq edib ki, onun nümayəndəsinin Baş nazir təyin edilməyəcəyi təqdirdə müxalifət sərərlərinə keçəcək. Beləliklə, Fransa Milli Assambleyasında “Yeni xalq cəbhəsi” ittifaqı 193, Makronun iqtidar koalisiyası 166 yer alıb. Onun rəhbərlik etdiyi “Respublika naminə birlik” partiyasının deputat yeri isə 172-dən 99-a düşüb. Parlamentdə üçüncü siyasi qrup - ultrasağçı “Milli birlik” və tərəfdarları isə 126 deputatla təmsil olunur. Bu, əvvəlki seçkilərdən 37 nəfər artıqdır. Onun rəhbəri Marin Le Pen parlamentin ifrat sağçı fraksiyasının rəhbəri seçilib. Bitərəf deputatların sayı isə cəmi 8 nəfərdir.

Fransa Milli Assambleyasının spikeri Yael Braun-Pivet yenidən bu vəzifəyə seçilib. O, yalnız 3-cü turdan sonra və çox az səs fərqi ilə bu postu tuta bilib. Braun-Pivetin altı müavini qalan fraksiyaları təmsil edirlər. Parlamentin yeni tərkibdə ilk iclasından sonra Fransanı koalisiyalı hökumətin

formalaşdırılması üzrə mürəkkəb danışıqlar gözləyir. Prezident Makronun bu müzakirələrdə mövqeyi hələ açıqlanmayıb.

Aparılan rəy sorğuları da təsdiqləyir ki, bu gün Fransa cəmiyyətində sağçılara və solçılara mütləq mənada simpatiya yoxdur. Ən arzuolunmaz siyasi komanda isə məhz prezidentin formalaşdırıldığı mərkəzçi koalisiyadır. Makronun siyasi ömrünün sonunu gətirən də yalnız qalib solçuların yeni hökumət formalaşdırmaqda israrlı mövqet tutmaları və mərkəzçilərlə koalisiyanın mümkünliyini istisna etmələri deyil. Burada cəmiyyətin anti-Makron mövqeyi də mühüm şərt kimi qəbul olunmalıdır. Bu gün fransızların 78 faizi ölkələrinin iqtisadi vəziyyətinin gələcəyinə inamsız olduqlarını deyirlər. Bu yaxınlarda “Odoxa” ictimai rəy mərkəzinin keçirdiyi sosial sorğu zamanı fransızlar qanunvericilik seçkilərində ilk 3 əsas partiyanın hər birinin qələbəsinin ölkənin vəziyyətinə, xüsusilə də, onun alicatlıq qabiliyyətinin təkamülü, məşğulluq və ya dövlət borcunun azaldılması kimi global iqtisadi vəziyyətinə mənfi təsir göstərəcəyini bildirmişdirlər. Öz şəxsi iqtisadi vəziyyətlərinə gəlincə, fransızlar düşünlür ki, üç partiyadan hər birinin qələbəsi onlar üçün müsbətdən daha çox mənfi rol oynayacaq. Respondentlər düşünlür ki, “Milli Birlik” digərlərindən daha az qorxuludur.

Xatırladaq ki, seçkilərin ikinci

turundan sonra ölkə boyunca iğtişalar başladı. Verilən bəzi məlumatlara görə iğtişaların ssenarisi Yelisey sarayından idarə olunur. Bu, Makronun idarə olunan xaos planıdır. O, gizli şəkildə iğtişalara rəvac verməklə məğlubiyyətini unudurmağa və gündəmin dəyişdirilməsinə nail olmağa çalışır. Eyni zamanda, Makron rəqiblərinə qarşı revans cəhdlərini də davam etdirir. Paris prokurorluğu “Milli birlik” parlament fraksiyasının lideri Marin Le Penə qarşı təhqiqata başlayıb. O, 2022-ci ildə seçki kampaniyasının maliyyələşdirilməsi qaydalarını pozmağa şübhəli bilinir. BFMTV kanalı bu barədə öz mənbələrinə istinadla məlumat yayıb.

Belə bir şəraitdə “Təbə olmayan Fransa” solçu partiyasının qurucusu Jan-Lük Melenşon Fransanın NATO-dan çıxmasının tərəfdarı olduğunu bəyan edib. Bu barədə siyasətçi İspaniya mətbuatına müsahibəsində bildirib. Onun sözlərinə görə, alyans müharibə məntiqini ehtiva edir: “Mən tərk silah və sakitləşmə məntiqini seçirəm. Yelisey sarayında olsaydım, təbii ki, sistemli və müntəzəkil şəkildə vahid hərbi komandanlıqdan, NATO-dan çıxardım. Xüsusən də müharibə vaxtı, bu söhbətlərə qarışmamaq üçün”.

Göründüyü kimi, Makron hakimiyyəti Fransada ictimai-siyasi vəziyyəti tam ziddiyyətli məkanına çevirib. Təbii ki, bu amil ölkənin sosial-iqtisadi durumuna mənfi təsir edir. Görünür odur ki, parçalanmış halda olan yeni parlament isə bu durumu daha da ağırlaşdıracaq.

NARDAR

Əli Kərimlinin iflası

Çox doğru olaraq müxtəlif səviyələrdə keçirilən seçkilər ayrı-ayrı siyasi partiyaların fəaliyyətlərinin barometri qismində qəbul olunur. Dünya ölkələrinin təcrübəsindən də bəllidir ki, hakimiyyətə gəlməyə iddialı olan siyasi partiyalar, necə deyirlər, bütün fəaliyyətləri boyunca seçkilərə hazırlayırlar, hər seçkini cəmiyyətdə özlərini təsdiqləmək üçün bir fürsət kimi dəyərləndirirlər.

Lakin belə görünür ki, dünya təcrübəsində qəbul olunan bu praktika Azərbaycandakı redikül müxalifət düşərgəsində birmənalı şəkildə ignor edilir. Xatırladaq ki, rediküllər indiyədək çox az sayda seçkilərə qatılabilir və bir qayda olaraq məğlubiyyət acısı yaşayıblar. İnsanlar onlara səs verməyiblər və bununla da rediküllərə münasibətlərini ortada qoyublar. Buna görə də cəmiyyətdə nüfuzlarını itirdiklərinin fərqində olan düşərgə təmsilçiləri həmişə özlərini seçkilərdən kənarda saxlamağa çalışırlar. Hazırda Azərbaycanın siyasi palitrası kifayət qədər rəngarəngdir. Milli Məclisdə 10 siyasi partiya təmsil olunur. Deputatların 68 nəfəri bir partiyanın, 11 nəfəri isə digər 9 partiyanın üzvləridir. 2023-cü ildə siyasi partiyalar haqqında yeni qanun qəbul edildikdən sonra 58 partiya-dan 32-si ləğv olunması barədə ərizə ilə Ədliyyə Nazirliyinə müraciət edib. Qalan 26 partiya yenidən qeydiyyatdan keçməklə quruma müraciət ünvanlayıb. Hazırda respublikamızda qeydiyyatdan keçmiş 26 siyasi partiya var.

Müvafiq qaydada yenidən qeydiyyata keçmiş siyasi partiyaların böyük əksəriyyəti seçkilərdə iştirak etməklə bağlı qərar veriblər və öz namizədlərini irəli sürüblər. Həmin partiyaların

təmsilçilərinin də bildirdikləri kimi, onlara seçki prosesində iştirak etmək üçün bütün lazımı şərait yaradılıb.

Lakin bu sözləri ayrı-ayrı partiyalar barədə demək mümkün deyil. Məsələn, Müsavat Partiyası seçkilərə qatılmağa qərar versə də, qurumun bözi təmsilçiləri inamı olmadığına görə, tərəfdarların seçki prosesinə qoşulmamağa çağırırlar. Özünü redikül düşərgənin əsas qüvvəsi sayan AXCP isə bütünliklə seçkilərdən kənarda qalmağa qərar verib. AXCP-nin sədri tez-tez filankəs O. qızının, Qənimət Zahidinin digərlərinin idarə etdikləri internet televiziya kanallarından cəmiyyətdəki nüfuzlarından, siyasi proseslərə təsir imkanlarından əl çəkməyə danışıq. Əgər belədirsə, o zaman Əli Kərimlinin və onun çiyindəşlərinin qarşından gələn parlament seçkilərində iştirak etməkdən çəkinmələri nə ilə bağlıdır? Əslində, AXCP-nin Ali Məclisində Əli Kərimlinin diqqəti ilə “seçkilərin qatılmaq” qərarının verilməsinin işi üçün hansısa bir səbəb axtarmamaq lüzum yoxdur. Bunun yeganə səbəbi AXCP-nin sosial bazasının tamamilə dağılması ilə bağlıdır. Əli Kərimlinin illər boyunca redikül düşərgədə öz bildiklərini etməsi, heç kimlə hesablaşmaması, ən əsası isə Qərbdən gələn qrantları digərləri ilə bölüşmək istəməməsi çiyindəşlərindən ondan incik sahib, partiya daxilində yarpaq tökümləri baş verib. Bu gün AXCP-də Əli Kərimlinin ətrafında barmaqla sayılacaq qədər az adam var. Bunun fərqində olan Əli Kərimli üçün seçkilərdə iştirak etməkdən başqa çıxış yolu qalmayıb və o, yeganə çıxış yolunu seçib. Bu isə artıq Əli Kərimlinin iflası deməkdir.

MÜBARİZ

yerlərin ən çoxuna malikdir. Fransanın qanunverici orqanının aşağı palatasında siyasi qrup təşkil etmək üçün hər hansı partiya və ya qrupun 15 deputatı olmalıdır. Artıq parlamentdə 11 siyasi qrup formalaşdırılıb. Bu, Fransanın parlament tarixində rekord rəqəmdir və siyasətdə parçalanmanın göstəricisidir.

Yeni parlamentdə Prezident Emmanuel Makronun ittifaqı istisna olmaqla, qalan bütün siyasi qruplar ifrat sağçıların tərəfində yer alıb. Eyni zamanda, “Yeni

“Yeni Azərbaycan” qəzetinə abunə olmaq istəyənlər aşağıdakı yayım şirkətləri ilə əlaqə saxlaya bilərlər:

“Azərpoçt” MMC PDM- 0125984955, 0552004544
“Azərmetbuatıyımı” ASC - 0124411991, 0124404694
“Soma” MMC - 0125940252, 0503336969
“PressInform” MMC - 0703400100, 0504560835
“Qaya” MMC - 0125667780, 0502352343
“Qasid” MMC - 0124931406, 0124938343

F.Ş.Ruhid Hüseynov - 0124349301, 0505357898
“Türkistan Media Group” MMC – 050 241-48-23
“Region Press” MMC – 055 316-79-01
“Ziya LTD” MMC - 0124977696, 0503067744

6 aylıq abunə - 79,20 AZN
12 aylıq abunə - 158,40 AZN

Həşəratlara qarşı dərmanların bilmədiyimiz ziyanları

Yay fəslinin ən çox istifadə edilən vasitələrindən biri də ağcaqanad və digər həşəratlar əleyhinə nəzərdə tutulan dər-

manlardır. Bu günə kimi məişətdə xüsusi olaraq ağcaqanadlara qarşı bir neçə sınaqdan keçirilmiş və təbii qayda ilə istifadə edilən dərmanlar

məliyyə ki, onların heç biri xüsusi kimyəvi tərkibli dərmanlar qədər effektiv olmayıb. Ağcaqanad dərmanları

müxtəlif formada olur. Son illər daha çox elektrikli işləyən adapter şəkili aparatlardan istifadə olunur. Bu aparatlar da ya

tablet şəkili, ya mayeşəkili dərmanla işlənənlərdir. Bir də xüsusi ağcaqanad qaçırıcı losyonlar, kremlər də dəbə minir.

Ağcaqanadı qovur, insanı isə...

Ağcaqanadla birgə uyuşan beynimiz...

Dərmanların nəticəsinin effektiv olması onların tərkibinə qatılan kimyəvi maddələrin bolluğundan asılıdır. Ağcaqanad dərmanlarının tərkibində daha çox “deet” (dietilyamid, ya da əsil adlı diethyl meta-tolamida) və permetrin adlı kimyəvi maddələr var. “Deet” adlı maddə 1953-cü ildə kəşf olunmuş maddədir, bu maddə demək olar ki, həşəratlar əleyhinə istifadə edilən məhsulların tərkibi

bində var. Bir müddət əvvəl fransalı Bruno Laped adlı alim bu maddənin insan beyni hüceyrələrinə mənfi təsiri barədə araşdırmasını ortaya qoydu. Nevrotoksik təsire malik maddə sinir sistemini tədricən dağıtmaq gücünə malikdir. İstifadəsi xeyli asan olan və ağcaqanadları bir göz qırpmında məhv edən bu vasitələr insan orqanizminə necə təsir göstərir?

otaqda heç kim olmasın. Çünki bu dərmanların heç birində toksik maddələr daha çoxdur:

Həkimin sözlərinə görə, ağcaqanad dərmanlarının tərkibində toksik maddələr daha çoxdur:

Uşaq yatmadan 3-4 saat əvvəl...

M.Zeynalova qeyd edib ki, həşərat əleyhinə olan dərmanların kimyəvi tərkibi tam müəyyən olunmayıb. Ona görə də bütün ehtimalları nəzərə alıb mütləq özümüzü qorumağıq: “Valideynlərə məsləhətim odur ki, uşaqların otağında bu dərmanlardan qətiyyətlə istifadə et-

məsinlər. Çox vacib olduqda isə yaxşı olar ki, həmin dərmanları uşaq yatmadan 3-4 saat əvvəl istifadə edilsin. Bir şeyi də nəzərə almaq lazımdır ki, dərman istifadə olunan zaman uşaqlar otaqda olmamalıdır. Ümumiyyətlə, məsləhətdir ki, dərman enerjisi təxli olarkən

Evdə körpə uşaq varsa...

Mövzu ilə bağlı sualımızı cavablandıran həkim-terapevt Mələk Zeynalova bildirib ki, həşəratlar əleyhinə olan dərmanlar insan orqanizminə bir o qədər də zərərli təsir göstərmir: “Amma əgər evdə körpə uşaq varsa, məsləhətdir ki, bu dərmanlardan mümkün qədər istifadə olunmasın. Çünki körpə uşaqların immun sistemi möhkəmlənməyib. Bu dərmanlar

uşaqlarda ürəkbulanma, başgicəllənmə, qusmaya səbəb ola bilər. Böyüklərdə immun sistemi güclü olduğuna görə bu dərmanlar zərərli hesab olunmur. Allergiyası olan şəxslər də bu dərmanlardan istifadə edərkən ehtiyat olmalıdırlar. Ağcaqanad dərmanları orqanizmdə allergiyanın güclənməsinə səbəb olur. Ümumiyyətlə, istifadə formasından asılı olmayaraq, bütün növ həşərat dərmanları orqanizmə üçüncü zərərli hesab oluna bilər”.

Sinir sisteminə mənfi təsir göstərir...

“Xüsusən də tüstü şəklində yandırılan dərmanlarda toksiklik dərəcəsi yüksək olur. Onların tərkibində xüsusi maddələr var ki, həmin maddələr insanın daha çox sinir sistemində mənfi təsir göstərir. Həşərat dərmanlarından zəhərlənmə zamanı ürəkbulanma, mədə ağrıları, halsızlıq, iştahsızlıq, müxtəlif

dəri səpikləri müşahidə olunur. Dərmanlar sinir sistemində toksik təsir göstərdikdə isə yuxuluq və yaxud da ayıqlıq baş verir. Bundan başqa, zəhərlənən insanın orqanizmində özəl ağrıları da yaranır. Bəzən ağır reaksiyalar hətta qıcıqlanmaya qədər gətirib çıxara bilər”.

Yeganə BAYRAMOVA

Eksklüziv təkliflə smartfon al!

0 - 0 - 18
tarif ödənişi komissiya hissəli ödəniş

aylıq 21 ₼
dan

Xiaomi

bakcell

“Bakcell”dən eksklüziv təkliflə smartfon al

İnnovativ məhsul və xidmətləri ilə hər zaman öndə olan “Bakcell”dən smartfonunu yeniləmək istəyən abunəçilərə şad xəbər! “Bakcell” mağazalarından hissəli ödənişlə smartfon alan abunəçilərə 18 ay müddətində xüsusi seçilmiş tariflərdən biri hədiyyə olunacaq.

Kampaniya çərçivəsində smartfon alan abunəçilərə hər ay 350 dəqiqə ölkədaxili zənglər, 5GB internet, pulsuz “WhatsApp” və “Telegram” mesajları daxil olan tarif paketi ödənişsiz təqdim ediləcək. Bundan əlavə,

alınan smartfonun modelinə uyğun olaraq, abunəçilərə digər tariflər də təklif oluna bilər.

Yalnız rəsmi “Bakcell” mağazalarından keçirilmiş olan bu təkliflə bağlı ətraflı məlumatı “Bakcell” mağazalarından və ya <http://www.bakcell.com> saytından əldə etmək mümkündür.

Qeyd edək ki, gələcəyə hədəflənən yeni brend strategiyası ilə “Bakcell” ölkəmizdə abunəçilərə innovativ xidmət və məhsullar təqdim edir. Şirkət qarşıdakı dövrdə bir sıra yeni məhsulları abunəçilərin ixtiyarına verəcək.

İdman

Çempionlar Liqası: “Qarabağ”ın potensial rəqibi belli olub

UEFA Çempionlar Liqasında III təsnifat mərhələsinin püşkü atılıb.

AZƏRTAC xəbər verir ki, İsveçrənin Nyon şəhərində keçirilən tədbirdə “Qarabağ”ın da potensial rəqibi müəyyən olub.

Son Azərbaycan çempionu II raundda Cəbəllütərin “Linkoln” klubunu məğlub edərək qatılıb. Növbəti mərhələdə “Lüdoqorets” (Bolqarıstan) - “Dinamo” (Minsk, Belarus) cütünün qalibi ilə qarşılaşacaq.

Qeyd edək ki, Çempionlar Li-

qasında III təsnifat mərhələsinin ilk oyunları avqustun 6-7-də, cavab matçları isə avqustun 13-də keçiriləcək.

Azərbaycan futbolunda yeni inkişaf strategiyasının yazılması məqsədilə görüşlər keçirilib

AFFA-nın növbəti illər üçün inkişaf strategiyasının yazılması məqsədilə onlayn formada bir neçə görüş təşkil edilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, görüşlərdə milli assosiasiya, həmçinin strategiya əməkdaşları “Double Pass” və “McKinsey & Company” şirkətlərinin nümayəndələri iştirak ediblər.

Görüş zamanı strategiyanın yazılması məqsədilə müxtəlif sahələrdə cari vəziyyətin təhlili üçün tələb olunan məlumatların toplanma prosesi müzakirə olub. Növbəti həftələrdə hər iki şirkətin nümayəndələri ilə Bakıda planlaşdırılan görüşlərin tarixləri,

müzakirə ediləcək məsələlər və növbəti addımlar müəyyənəndirilib.

Strategiyanın yazılması prosesində AFFA-nın üzvü olan qurumlardan, müxtəlif liqalarda yarışan peşəkar futbol klublarından, partnyor və sponsorlardan, media nümayəndələrindən, həmçinin futbol icmasıyyətinin rəylərin alınması ilə bağlı qərar qəbul olunub. Toplanan məlumatlar növbəti mərhələlərdə AFFA və əməkdaşlıq etdiyi şirkətlər tərəfindən analiz ediləcək.

Rəylərin toplanması məqsədilə avqustun 9-da media nümayəndələri ilə görüş təşkil olunacaq.

- Bəs, Azərbaycanı iyulun 26-da Fransanın paytaxtı Parisdə start götürəcək Yay Olimpiya Oyunlarında təmsil edəcək badmintonçular - Keişa Fatima Zəhra və Edi Reski Divaçayonun şanslarını necə dəyərləndirirsiniz?

- Olimpiadada badminton yarışları iyulun 27-dən avqustun 5-dək təşkil olunacaq. Bu, elə bir turnirdir ki, idman növündən asılı olmayaraq,

öncədən proqnoz vermək olduqca çətin olur. Çünki burada dünyanın ən güclüləri bir araya gəlirlər. Amma ümid edək ki, təmsilçilərimiz yaxşı nəticə göstərəcəklər. Onlar yüksək səviyyədə hazırlıq görürlər. Yaxşı nəticə əldə etmək üçün çox əziyyət çəkirlər. Orada ilk növbədə qrup mərhələsinin oyunları baş tutacaq. Növbəti görüşlər isə Olimpiya sistemi ilə həyata keçiriləcək. İnanıram ki, idmançılarımız Vətənə uğurlu nəticə ilə dönəcəklər.

- Bu, Edinin iştirak edəcəyi ikinci, Zəhranın isə ilk Olimpiadaya iştirak edəcəyi yarışdır. Sizcə, bu amil onların çıxışlarında özünü büruzə verəcəkmi?

- Düşünürəm ki, Fatimədə bir qədər həyəcan ola bilər. Çünki ilk dəfədir belə mötəbər turnirdə gücünü yoxlayacaq. Ancaq Edinin Avro-

Tarifini süni intellekt ilə seç!

“Bakcell” AI dəstəkli “Tarif Məsləhətçisi”ni təqdim edib

Ölkənin ən böyük özəl mobil operatoru “Bakcell” təbiiqində yeni süni intellekt (AI) dəstəklə “Tarif Məsləhətçisi” funksiyasını istifadəyə verib. Bu innovativ alət, abunəçilərin zəng və internet ehtiyaclarını nəzərə alaraq onlara ən uyğun tarif planlarını tövsiyə edir.

Son aylarda innovativ məhsulları ilə abunəçi təcrübəsini və məmnuniyyətini daha da artıran “Bakcell”, “Tarif Məsləhətçisi” funksiyasında qabaqcıl AI texnologiyasından istifadə edir. Abunəçilər alətdən istifadə etməklə öz tarif planlarını opti-

mallaşdırı, həm vaxt, həm də bütçələrinə qənaət edə biləcəklər.

“Tarif Məsləhətçisi” aləti hazırda “Bakcell” təbiiqində aktivdir. Tətbiqi bu linkdən yükləmək mümkündür: <https://one-link.to/bakcell>

Bu yaxınlarda yeni brend kimliyini təqdim edən “Bakcell”, abunəçilərinin gündəlik tələbatlarını ödəmək üçün daim yeni məhsullar təqdim edir. Belə ki, son həftələrdə “Bakcell” “Fiber 1” məhsulunu və “VoWiFi” texnologiyasını istifadəçilərin ixtiyarına verib.

yarışlarda ölkəmizi layiqincə təmsil edib, bayrağımızı dalğalandırıb, himnimizi səsləndiriblər. Əlbəttə, 2025-ci ildə paytaxtımızın ev sahibliyi edəcəyi Avropa çempionatı əsasən, yeniyetmə və gənclərimizə böyük töhfələr verəcək. Onlar yüksək səviyyəli oyunları oynaya və müşahidə etmək imkanı əldə edəəcəklər. Həmçinin əcnəbi və yerli idmançılarla ünsiyyətdə olacaq, yenilikləri öyrənəcəklər. Bir sözlə, təcrübələrini artıracaqlar.

- Badminton yığmamızın üzvlərini qarşıda hansı beynəlxalq yarışlar gözləyir?

- Edə və Keişadan başqa, digər idmançılarımız Türkiyə və Serbiyada keçirilən turnirlərə qatılıb, yaxşı nəticələrlə Vətənə qayıdıblar. Qarşıda isə “Challenge” kateqoriyalı yarışlarda iştirakımız nəzərdə tutulub.

Təsisçi:
Yeni Azərbaycan Partiyası
Baş redaktor:
Alicə HƏSƏNOĞLU

www.yeniazərbaycan.com
mail@yeniazərbaycan.com
Ünvan: Bakı - AZ-1000, Üzeyir Hacıbəyli - 66

Telefonlar:
598-37-76, 498-82-21
498-81-24, 498-19-84

İndeks: 67100
Lisensiya: N-B-317
Tiraj: 4362
Sifariş: 1649
“Kapital Bank” ASC-nin Nərimanov rayonu filialı
h/h - 33080019443900419109
kod - 200093
VÖEN - 1500486601

Qəzet “Yeni Azərbaycan”ın bilgisayar mərkəzində yığılıb, səhifələni və “Azərbaycan” nəşriyyatında ofset üsulu ilə çap edilib.

Qəzet 1993-cü ilin
aprel ayından nəşr olunur.
Məsul nəvbətçi:
Yeganə Bayramova